

AUSGABE NR 05 / 2017

MAGAZIN VON UND FÜR GEFLÜCHTETE UND IHRE NACHBARN

kultur
TÜR

Miteinander

بوابة الثقافة

دروازه فرهنگ

بوابة الثقافة

kultur **TÜR**

Magazin von und für Geflüchtete und ihre Nachbarn

kulturTÜR steht für Begegnung und Dialog. Begegnung wird erst möglich, wenn wir unsere Türen öffnen. Das ist kein einseitiger Prozess: Nur wer bereit zum Austausch ist und offen auf andere zugeht, wird eine Bereicherung durch die verschiedenen Kulturen erfahren. Mit der kulturTÜR möchten wir die Tür zwischen Neuankömmlingen und Einwohnern öffnen. Wir wünschen uns, dass möglichst viele Leute durch sie hindurch und aufeinander zu gehen; dass Menschen, egal woher sie kommen, miteinander kommunizieren, sich kennenlernen, Freunde werden. Die Artikel der kulturTÜR werden in Originalsprache geschrieben und auf Deutsch übersetzt. Beide Versionen werden in der Zeitschrift gedruckt.

WIR HIER – IHR DORT?

Viele Geflüchtete leben hier zwar vermeintlich sicher, sehnen sich aber nach ihrer Familie, die manche von ihnen Hals über Kopf zurücklassen mussten, wünschen sich, sie nachholen zu dürfen, und müssen fürchten, dass ihnen dies verwehrt bleiben wird. Die „Flüchtlingspaten Syrien“ helfen seit einigen Jahren mit großem Erfolg dabei, Familien wieder zusammenzubringen, wie das Foto auf der Titelseite zeigt und Yvonne Schmitt berichtet.

Weihnachten gilt als das Fest der Familie. Mit dem Leuchten von beschenkten Kinderaugen kann es so richtig schön sein, und selbst nicht christlich sozialisierte Menschen verspüren beim Beschenken einen „besonderen Geist“. In Syrien werden solche Feste auch gemeinsam mit den Nachbarn und Kollegen gefeiert, egal ob sie christlichen oder muslimischen Ursprungs sind.

Wie viel Sehnsucht muss jemand haben, der seine Familie in der Ferne weiß und sie schon seit Jahren nicht mehr gesehen hat? Kesanet Abraham ist es um die Weihnachtszeit sehr schwer ums Herz, denn da vermisst er seine Familie ganz besonders. Während Raha Shegeft in ihrem Chor eine große Ersatzfamilie gefunden hat, stellen das Heimweh und die Sehnsucht nach den Lieben für viele Menschen eine besondere Herausforderung dar. Khatereh Rahmani

hingegen betont, wie stark sie sein muss, um die Tage voller Einsamkeit zu überwinden. Wie viel von seiner Identität muss man aufgeben, um hier anzukommen, fragt Somayeh Rasouli. Integration ist da ein sperriger Begriff. Schwierig ist auch, dass er unterschiedlich definiert wird, und dass selbst die Kriterien für eine gelungene Integration strittig sind. Wie soll sich dann ein Mensch integriert nennen können?

Aus den Fehlern der Vergangenheit wissen wir, dass einer Ghettoisierung vorgebeugt werden sollte. Dennoch werden Geflüchtete weiterhin konzentriert an abgelegenen Orten angesiedelt, so dass sich kaum Verbindungen ergeben, und die Menschen parallel aneinander vorbeileben: Wir hier, ihr dort? kulturTÜR #5 widmet sich den Fragen, wie stark wir MITEINANDER sein können und was uns fehlt, wenn wir es nicht sind.

Im Namen der Redaktion

Adnan Al Mekdad, Stefan Hage, Mortaza Rabimi und Rita Zobel

KULTURTÜR NR. 5

THEMA *Miteinander*

3 EDITORIAL

Wir hier - Ihr dort ?

6 THEMA

**Sehulichst erhofft:
Wiedersehen mit der Familie**
YVONNE SCHMITT

18 BILDUNG

Zweisprachige Erziehung - Teil 2
DR. NILOOFAR KESHTIARI

بخش دوم
مهاجرت و تربیت فرزند دوزبانه
دکتر نیلوفر کشتیاری
الهجرة - و التعليم و ثنائية اللغة الجزء 2 نیلوفر
کشتیاری

8 WEIHNACHTEN

In Eritrea - Familie ist alles
KESANET ABRAHAM

ልደት ኣብ ኡሪትራ
ቅሳነት ኣብራሃም።

24 BILDUNG

**Perspektivenwechsel
- zu Besuch in der
Willkommensklasse**

SHROUK HAMZEH
تغيير وجهات النظر
شروق حمزة

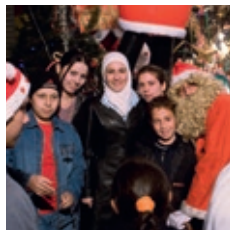

10 WEIHNACHTEN

**In Syrien feiern Moslems
und Christen miteinander**

ADNAN AL MEKDAL

إسلام و مسيحية معاً في عيد الميلاد في سوريا
عدنان المقداد

26 TIPP

Studieren in Deutschland
AMINA RAYAN

چگونه در آلمان وارد دانشگاه شویم؟
امینه رایان
كيف يمكنك الدراسة في ألمانيا
أمينة ريان

13 BERICHT

**Maaloula - ein kultureller
und religiöser Schatz**
WAIEL AWAD

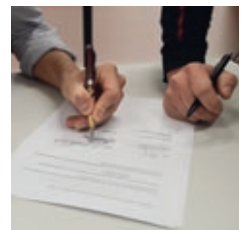
معلولا
وانل عوض

31 TIPP

**Unwissenheit schützt vor
Strafe nicht - vor allem auch
bei Unterschriften**
HARETH ALMUKDAD

القانون لا يحمي المغفلين
حارث المقداد

16 BEGEGNUNG

**Meine neue große Familie
- gemeinsames Singen
erleichtert das Ankommen**

RAHA SHEGEFT

خانواده بزرگ من - آوازخوانی مشترک راهی
برای همگرایی با جامعه جدید
رها شگفت

49 IDENTITÄT
Staatenlos – wie soll ich das erklären?
KHALED ABDUL RAZZAK

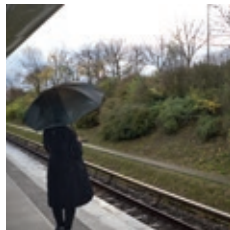
34 WOHNEN
Unterbringung von Geflüchteten im Bezirk
RITA ZOBEL

50 VORMUNDSCHAFT
Liebe auf den ersten Blick!
AXEL MALIK

38 HEIMWEH
Ein Mädchen vermisst ihr Sonnenland
KHATEREH RAHMANI
دختر دلتنگ سرزمین آفتاب
خاطره رحمانی

52 GEDICHT
Die Liebe ist groß
KESANET ABRAHAM
ፍቅር ይግባ.
ቅላነት አብራሃም።

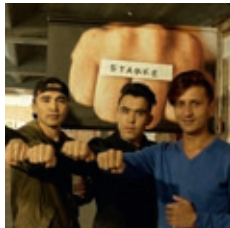
40 KOMMENTAR
NICHT AUFGEBEN!
SOMAYEH RASOULI
از تلاش دست برندارید!
سمیه رسولی

54 KULTUR
Lieblingsorte in Berlin
مکانی المفضل فی برلین
مکان های مورد علاقه در برلین

42 AKTIV
Newsgroup Afghanistan
ALI AHMAD REZAIE
نیوزگروپ افغانستان؛ تریبون پناهجویان
در برلین
علی احمد رضایی

56 REZEPT
Muhallabia – ein Nachtisch vom Chefkoch
EYASS HANNOUN
المهلبيه
الشيف إلیاس حنون

46 PORTRÄT
Wer sind eigentlich diese Deutschen? (3)
Warum sich Deutsche ehrenamtlich engagieren am Beispiel von Benjamin Dörfel
JULIANE METZ
رضاکاران آلمانی چه کسانی هستند؟
یولیانه میتس
من هم هولاء الألمان
یولیا میتز

58 FILMKRITIK
Sonita – ein Aufschrei gegen die Zwangsehe
RITA ZOBEL

60 PROFILE
Das Team von kulturTÜR

62 IMPRESSUM

Sehnlichst erhofft: das Wiedersehen mit der Familie

Wie ist humaner Familiennachzug möglich?

YVONNE SCHMITT

Foto: Martin Keune

Ungeduldiges Warten in der Flughafenhalle. Suchende Augen. Endlich die Lieben aus der zerbombten Heimat in die Arme schließen! Endlose Freudentränen. Der Wunsch vieler Geflüchteter.

Es war im November 2014 – die sogenannte Flüchtlingskrise war noch nicht abzusehen –, da tauchten in den Tageszeitungen Berichte auf, wonach es für die ersten Geflüchteten aus Syrien in Berlin keinen Wohnraum gab. Es könne doch nicht sein, sagte sich Martin Keune, Geschäftsführer einer Werbeagentur, Schriftsteller, Fotograf und Mitgründer der Flüchtlingspaten Syrien, dass sich die Menschen, die den langen Fluchtweg geschafft haben, in der Novemberkälte in Büsche und Bahnschächte schlagen sollten. Hier! In dieser großen Stadt!

Ganz selbstverständlich wollten er und seine Frau die städtische Ferienwohnung zur Verfügung stellen. Aber wie? Und für wen? Keune, immer gewohnt, das Machbare sofort anzupacken, steckt von da an seine schier unerschöpfliche Energie in dieses Thema und trifft in einer Berliner Beratungsstelle für Migranten auf zwei junge Kurden aus Qamishli im Nordosten Syriens. Dort wären die beiden vom IS rekrutiert worden, also blieb ihnen nichts übrig als die gefährliche Flucht. Den damals 86-jährigen Vater und die 71-jährige Mutter mussten sie zurücklassen. Die beiden jungen Männer litten unter der Last des Erlebten, hatten körperliche und seelische Schmerzen, lebten in der Freiheit in ständiger Angst um ihre Eltern. Wie so viele Geflüchtete, die sich hier um die geliebte Familie in der bedrohten Heimat sorgen, von Albträumen geplagt sind oder nachts in der beunruhigenden Ruhe keinen Schlaf finden können.

Einer der beiden sprach schon ein

wenig Deutsch, und sie baten Martin Keune, die Eltern aus Syrien herauszuholen. „Als ich die Verpflichtungserklärung in der Ausländerbehörde für die Eltern noch vor der Vereinsgründung unterschrieben hatte, bekam ich ziemlich weiche Knie“, erinnert er sich. Schließlich hatte er sich dem Staat gegenüber verpflichtet, unbefristet (heute maximal fünf Jahre) die Kosten für den Lebensunterhalt und die Miete, also 800 Euro monatlich, zu übernehmen. Kosten im Krankheits- und Pflegefall übernimmt das Land. Aber das private Engagement hat sich gelohnt – die Eltern leben jetzt zusammen mit ihren Söhnen in Berlin.

Zwei Männer – ein Gedanke: Martin Keune erfuhr von Ulrich Karpenstein, der zur gleichen Zeit eine Verpflichtungserklärung für ein blutkrankes syrisches Kind und dessen Mutter abgeben und die Kosten auf fünf Personen eines großbürgerlichen Freundeskreises verteilen wollte.

Martin Keune, aus der Werbeagentur mit Crowdfunding und sozialen Netzwerken vertraut, gewann nach nur drei Wochen eine Champagnerwette: „Lass es nicht fünf, sondern 5000 Freunde sein, um viel mehr Menschen aus Syrien herauszuholen“, war seine Überzeugung.

Aus einer spontanen Idee wurde Wirklichkeit. Getragen von einer engagierten Bürgerschaft, haben sie im Frühjahr 2015 den Verein Flüchtlingspaten Syrien mit einem kleinen Projektladen in Moabit gegründet, die Website ging online, die ersten Anfragen von Geflüchteten, Bürgen und Paten rauschten herein.

Unzählige ehrenamtliche Familienlotsen und Sprachlehrer engagieren sich mit viel Herzblut in Willkommens- und Frauentreffen, im verbindlichen Deutsch-Unterricht, denn die

Rechnung ist einfach, erklärt Martin Keune: „Je schneller eine gelungene Integration in Job oder Ausbildung mündet, desto eher werden Kapazitäten für weiteren Nachzug frei.“

Mit Stand vom August 2017 holten die Flüchtlingspaten Syrien nach nur zweieinhalb Jahren 223 Menschen aus Syrien heraus, ermöglicht von 190 Bürginnen und Bürgen und mehr als 4500 Patinnen und Paten, die monatlich 10 € und mehr stiften – beschämend für die Politik, die bislang keine Stellung zum weiteren Verfahren des ausgesetzten Familiennachzuges bezieht.

Bislang konnten mit den Familien über 50 Wohnungen angemietet und eingerichtet werden. Mit täglichem Kassensturz steht der Verein inklusive Rücklagen stabil da. Angesichts der rund 20 Anfragen pro Tag bei nur rund fünf freien Plätzen im Monat rührt Geschäftsführer Martin Keune weiter die Werbetrommel: „Retten ist machbar, Nachbar!“ Damit gewann der Verein im September über das Publikumsvoting der meisten Leserinnen und Leser den begehrten diesjährigen Panter Preis der taz, der Menschen, die sich für andere stark machen, würdigt.

„Es sind jedes Mal bewegende Momente, wenn wir zwei- bis dreimal im Monat Familienmitglieder am Flughafen abholen. Ich sehe keine Geflüchteten, ich sehe Mütter, Väter, Kinder, die den Wunsch haben, mit ihrer Familie zusammenzuleben“, erklärt Martin Keune sichtlich bewegt.

Informationen und Anfragen:
www.fluechtlingspaten-syrien.de
info@fluechtlingspaten-syrien.de

Weihnachten in Eritrea

KESANET ABRAHAM

Erinnern heißt immer, mit dem Herzen verbunden zu sein. Seit drei Jahren bin ich von meiner Familie getrennt und vermisse die warme Atmosphäre. Die Erinnerung bringt mich zurück und tut mir weh. Jetzt erst weiß ich, wie wichtig die Familie im Leben ist. Besonders an diesem Weihnachtsfest.

Bereits ein paar Wochen vor Weihnachten stellen die Geschäftsleute Weihnachtsbäume auf. Die Stadt wird mit Lichterketten geschmückt und wirkt besonders am Abend bezaubernd. Spätestens dann weiß man, dass Weihnachten vor der Tür steht. Familien laufen durch die Stadt und kaufen ein. Die Kinder bekommen zum Fest neue Kleidung, und alle sehen ganz glücklich aus.

Die Leute vom Land kommen in

die Stadt. Besonders vor Weihnachten verkaufen die Bauern auf dem Marktplatz Lämmer, Ziegen und Kühe an die Stadtbewohner. In dieser Zeit bereitet meine Mutter Sua zu, einen speziellen Getreidesaft, der in vergorenem Zustand leicht alkoholisch ist. Ganz besonders schmeckt auch der süße Honigwein, der Mes. Bei der Zubereitung war ich gerne dabei. Ich habe diese Zeit der Vorbereitung auf Weihnachten sehr geliebt und genossen. Alle meine Verwandten kamen zu Weihnachten immer zusammen, auch wenn sie sich das ganze Jahr nicht gesehen haben.

In Eritrea wird Weihnachten am 7. Januar gefeiert. Am Tag vor Weihnachten ist schon alles vorbereitet, die Getränke, das Essen, der Weihnachtsbaum. Denn an Weihnachten

besucht man bereits zwischen fünf und neun Uhr morgens die Kirche, um sich bei Gott zu bedanken. Alle sind ganz festlich – meistens in Weiß – gekleidet. Auf dem Heimweg grüßen sich die Menschen auf der Straße und wünschen „Frohe Weihnachten“. Am Mittag verspeist die ganze Familie zusammen das Festmahl, das sie sich von einem großen Teller nehmen, der in der Mitte platziert ist.

Auch Freunde, Nachbarn oder Kollegen, egal ob Christen oder Muslime, kommen vorbei und bringen Kuchen, Torten und Plätzchen mit. Das macht große Freude und zeigt, dass die Menschen gut miteinander auskommen.

ልደት ኣብ ኤርትራ

ቅሳነት ኣብራሃም።

ዝክሪ በጻሒ ልቢ ድሮ ሰለስተ ዓመት ኮይኑ ካብ ስድራይ ካብቲ ሙወቕ መአዲ ካብ ዝፍለ።

ዝክርታት ንድሕሪት ና መለሱ ቃንዛ ክገብርልይ ይፍልጠኒ ። መቐረት ስድራ ብዝያዳ ሕጂ የ ዘስተማከሮ ዘሎኩ ፣ ፍለይ ብዝበለ ከኣ ኣብዚ ቅንያት ለደት ሰለስተ ሰሙን ክተርፎ ከሎ ነጋዶ ናይ ቲ ከተማ ጽሕፈታቶም ብዘብለጭልጭ ኣወቂቦም

ብቤትሮ ናይ ዱካወንቶም ብምዝርጋሕ ንቲ ከተማ ግርማ ይወስኩሉ ፣ ልደት ከም ዝኣተወ ወን ንእግሪ መንገዶም ይነግሩ። ኣብርእሲ ዚ ወን ህጻናት ብምክኛት ባል ሓድሽ ክዳወንቲ ክግዛኣሎም ከም ልሙድን ባህልን ስለ ዝኮነ ምምስ ስድራኣም ኣብ ዳ ክዳወንቲ ክዳን ክዕቅኑ ሓጎሶም ከንጸባርኩ ክትርኢ ደስ ዝብል ቅንያት ኢዩ። ከምኡ ወን ካብቲ ከተማ ወጻኢ ዝነብሩ

ሓሮስቶት ናብ ቲ ናይ ትሪት መሸጢ ቦታ ጥሪታቶም ሒዞም ይመጹ ነባሪ ት ከተማ ካብቲ ናይ ኣዳጋ ቦታ ንቲ መዓልቲ ዝኮኖ ብጊዕ ጤል ከምኡ ወን ናይ ብዕራይ ንቲ መዓልቲ ዝኮኖ ስጋ ይገዝእ። ኣድይ ወን ካብ ዚ መዓልቲ ዚ ኣትሒዛ ነቲ ባህላዊ መስተ ከተዳሉ ክርእያ ከለኩ ደስ ይብለኒ ዝያዳ ታ መዓልቲ ቅድሚታ መዓልቲ ነታ መዓልቲ ኢልካ ዝግብር ኣዘዩ ደስ ይብለኒ።ኣብቲ ግዜ

Foto: Andrea Moroni

ቲ ንነወ.ሕ ዘይረአካዮ ዝክብርካ ሰብ ትርእየላ ምስ ስድርኡ ሓቢሩ ከኡዕል ዝመጸሉ ቅንያት ዩ።

ኣብቲ ድሮ ወን ኩሉ ተገሩ ማለት ባህላዊ መስተ ዝተፈላለዩ ዓይነት መግብታት ጽሕዲ ተተኪሉ ሚስ ዝተፈላለ ዩ መማላኪዕታት ፣ ኣብቲ ማዓልቲ ኩሉ ሰብ ንግሆ ተሲኡ ናብ ቤት ክርስትያን ብምካድ ኣምላኩ የመስገንን የምልክን ኪሳብ ሰዓት ፱ ወን ኣብኡ ይጸንሕ

:: ናብ ገዝኡ ኣብ ዝምለሰሉ ከኣ መምስ ዝረከቦ ሰብ እንኳን ኣብቀዓና ይብሃሃል። ምስ ረፈደ ከኣ ንዓይንካ ዝመልእ ባህላወን ዘመናወን

ኣከዳድና ትርኢ፣ ኣብ ግዜ ምሳሕ ወን ኩላትካ ስድራ ሓቢርካ ኣብ ሓደ ማኣዲ ትምሳሕ። ካብ ኩሉ ብፍሉይ ደስ ዝብለኒ ግን መሳርሕትን መታዓቢትን ዝኮኑ ኣመንቲ ምስልምና ዝተፈላለዩ ከካትን ቶርታን

ሕዞም ብምጻእ ሓቢሮም ምሳና ይወዕሉ። ምክብባርን ትሕትናን ሓድነትን መለለዩ ናይ ቲ ሕብረተሰብ ምካኑ ከኣ ይበርሃልካ።

Weihnachten in Syrien

ADNAN AL MEKDAD

Einige Wochen vor dem eigentlichen Fest beginnen in Syrien die Vorbereitungen für Weihnachten. Die Einkaufsmeilen erstrahlen in festlichem Rot, und die Bekleidungsgeschäfte halten eine spezielle Festtagsgarderobe für „Sie“ und „Ihn“ bereit. Ja, sogar die Blumenläden warten zur Weihnachtszeit mit etwas Speziellem auf: dem berühmten Weihnachtsstern. Mit seinen leuchtenden Farben, Rot und Grün, ist er ein Symbol für Frieden und Liebe und wird genau aus diesem Grund gern unter Freunden verschenkt.

Viele Syrer schmücken die Balkone ihrer Häuser und die Innenräume und lassen sie in prächtigen Farben erstrahlen. Sie stellen einen Weihnachtsbaum auf, der mit Lichterketten, kleinen Figuren und bunten oder goldenen Kugeln geschmückt wird. Kleine Geschenke werden an den Baum gehängt, größere unter den Baum gelegt. Auch wenn dieser Brauch traditionell nicht religiös verankert ist, ist er dennoch weit verbreitet.

Ich erinnere mich an vergangene Weihnachtsfeste, an denen meine Familie und ich als Muslime mit christlichen Freunden gemeinsam feierten. Als Dank für die Einladung brachten wir Süßes und Geschenke mit. Die Festtagstafel bog sich unter allen erdenklichen köstlichen Speisen, Süßigkeiten, Obst und Getränken. Ich bekam dann einfach Saft an Stelle von Wein zu trinken. Alle konnten es

kaum erwarten, dass der Weihnachtsmann die Geschenke bringt: Der alte Mann mit leuchtend rotem Gewand und weißem Bart, der von oben herabkommt, um Jung und Alt Freude zu bereiten. Sie wollten die Rentiere am Himmel sehen, die der Legende nach seinen Schlitten ziehen, prall gefüllt mit allen guten Wünschen.

An fröhlichen Weihnachtsabenden wie diesem versammelten sich alle Syrer, ganz gleich welcher Konfession, um einen Tisch in ausgelassener, familiärer und freundschaftlicher Atmosphäre, um die Geburt Jesu gemeinsam zu feiern.

Auf den öffentlichen Plätzen von Damaskus und insbesondere im Viertel „Bab Touma“, in dem mehrheitlich Christen wohnen, aber auch andernorts in Syrien war es Sitte, zum Weihnachtsfest für einige Tage geschmückte Bäume aufzustellen und Lichterketten aufzuhängen. Die großen Hotels boten am Weihnachtsabend ein eigenes Programm. Selbst arme Familien, denen das Geld fehlte, ein Weihnachtsfest auszurichten, mussten auf die Weihnachtsfreude nicht verzichten: Gegen einen symbolischen Betrag konnten sie an den von einigen Vereinen ausgerichteten Weihnachtsfeiern teilnehmen. Auch die Kirchen organisierten Veranstaltungen, Tombolas und Spendenaktionen, deren Erlös an bedürftige christliche Familien ging und ihnen ermöglichte, einen fröhlichen Weihnachtsabend zu verbringen.

In den vergangenen Jahren setzte das Regime alles daran, Unfrieden zwischen den verschiedenen Konfessionen zu stiften und sie gegeneinander auszuspielen, um sich selbst auf diese Weise die Macht im Land zu sichern. Jenseits davon war das Leben in Syrien wunderbar – wir alle waren so etwas wie eine große Familie. Und glücklicherweise konnten all die Verbrechen des Regimes, seiner Unterstützer und Geheimdienste die Verbundenheit und Vertrautheit zwischen den Angehörigen der verschiedenen Religionen bis heute nicht zerstören.

Viele meiner Landsleute sind wie ich aus ihrer Heimat fortgegangen, und damit gehören die wunderbaren Begegnungen und Augenblicke, die Freude und Glück bereiteten, der Vergangenheit an: Der Krieg hat sie uns genommen. Und so schwingt bei unserer Vorfreude auf Weihnachten und Heiligabend heutzutage Traurigkeit mit. Die Wünsche der syrischen Kinder jedoch, seien sie christlichen, muslimischen oder anderen Glaubens, sind dieselben geblieben: Sie wollen den Weihnachtsmann sehen, seinen Schlitten und die Rentiere. Sie warten darauf, dass er ihre Geschenke aus seinem Jutesack hervorzieht und sie damit zum Lachen bringt – und sie selig strahlend zu ihren Familienmitgliedern sagen können, wie wunderbar dieses christliche Fest ist.

Auch in Syrien freuten sich die Kinder, wenn der Weihnachtsmann kam.

Foto: John van Rosendaal, 2006

عيد الميلاد في سوريا

عدنان المقداد

فواكه و حتى المشروبات بكافة أنواعها. لقد كان أصدقائي يدعونني إلى هذه الليلة لمنازلهم وأنا المسلم وكانوا يقدمون لي العصير بدل النبيذ و كنت أجلس معي بعض الهدايا و الحلويات عرفاناً مني بذلك و شكراً لهم و تلبية للدعوة لقد كانت الحياة في سوريا رائعة و عبارة عن أسرة واحدة بعيداً عن ألام النظام و أعوانه و عناصر مخابراته و الذي كان دائماً يسعى لبث الفرقة و خلق العداء بين الطوائف لكي يستمر بالحكم. هذه المحبة و الألفة بين الطوائف لا زالت إلى هذا اليوم رغم كل ماجرى إلا أن الكثير من السوريين رحلوا و رحلت معهم تلك اللحظات التي كانت سبب سعادة و محبة بين الجميع و التي فرقته الحرب لكن تبقى فرحة العيد و ليلة الميلاد حزينة ، و تظل أمنيات الأطفال مسيحين و مسلمين و من كل الطوائف هي رؤية بابا نويل و عربته التي تجرها الأيائل لكي يحصلوا على هداياهم و هو يناولهم لهم من ذلك الكيس المصنوع من القماش الخشن و هو يمازحهم و يلاعبهم ويقول الأطفال لذويهم حلوة هي أعياد المسيحين .

العجوز الذي يرتدي لباسه الأحمر الزاهي ولحيته البيضاء يهبط بالفرح الذي يكمل تلك الأجواء العائلية و الصداقة التي كانت تجمع السوريين على مائدة واحدة تتشارك فيها كل الطوائف تلك الليلة و هي ميلاد السيد المسيح. كانت دمشق و ساحاتها و خاصة في منطقة باب توما لأن غالبية القاطنين فيها من الطائفة المسيحية الكريمة والكثير من المناطق والمدن السورية تزدان بالأشجار المزينة و الاضواء على مدى أيام إحتفالاً بتلك المناسبة والفرح الكبيرة كانت تخصص برامج خاصة ترفيهية ساحرة لتلك الليلة وعروض كثيرة و تتم الدعوات من قبل الجمعيات لحفلات وبأسعار رمزية لمن لا يستطيع تأمين ما يلزم لعائلته لكي لا تضيق عليه و على أطفاله بهجة العيد و كانت الكائنس تقوم بإعداد البرامج الترفيهية و حتى المسابقات و حملات التبرع للفقراء من العائلات المسيحية الفقيرة أو المحتاجة ، و تأمين ما يلزم لتلك الليلة المجيدة فكانت العائلات تتبادل الدعوات و إقامة الموائد العامرة بما لذ و طاب من مأكولات و حلويات و

لا بد لهجة العيد من تحضيرات تسبقه فتزدان المحلات بالألوان الحمراء و تكون المعروضات في محلات الملابس في مجملها خاصة لتلك المناسبة السعيدة. و حتى محلات الأزهار تقوم بعرض نبتة العيد المشهورة و الزاهية بألوانها الحمراء والخضراء التي تدل على السلام والمحبة و التي يقوم بشرائها الأصدقاء لتتهنئة بعضهم بعض كعربون محبة و سلام فيما بينهم.

ويضع الكثير من السوريين الزينة على شرفات منازلهم و داخل غرفهم لكي تضئ بألوان زاهية، و يضعون شجرة الميلاد ويتم تزيينها بالهدايا والأضواء، والدمى الصغيرة والكرات الملونة والذهبية بالرغم من أن هذا الطقس لا يمثلهم "دينياً". لقد كانوا جميعاً يتشاركون الفرحة مع أصدقائهم من المسيحيين ويجلبون الحلوى ويتبادلون

الهدايا و حتى ينتظرون ظهور بابا نويل كي ينالوا حصتهم من الهدايا، و رغبة في رؤية الأيائل التي تجر تلك العربة القادمة من السماء كما ترويها الأساطير وعلى متنها كل الأمنيات السعيدة فليلة الميلاد المجيد و ذلك

Maaloula – ein kultureller Schatz

WAIEL AWAD

Syriens Geschichte und Kultur ist alt, wertvoll und äußerst komplex. Es gab und gibt verschiedene Religionen und auch Sprachen. Mitnichten sind alle Syrer Moslems.

Die syrische Stadt Maaloula ist dafür ein Symbol. Ihr Name kommt aus dem Aramäischen und bedeutet „Eingang“. Sie liegt etwa 56 km nordöstlich von Damaskus auf einer Höhe von 1500 Metern. Die christlichen und muslimischen Einwohner Maaloulas sprechen – neben Arabisch – heute noch Aramäisch, also die Sprache Jesu Christi.

Diese kleine Stadt, ihre Klöster und Kirchen sind bei Pilgern sehr beliebt. So zieht es alljährlich Tausende Touristen aus aller Welt zum Fest der Kreuzerhöhung am 14. September, zum Gedenktag der heiligen Thekla am 24. September und zum Gedenkfest der heiligen Sergius und Bacchus am 7. Oktober nach Maaloula, um gemeinsam mit Besuchern aus Syrien und anderen Ländern des Nahen Ostens die heiligen Feierlichkeiten zu diesen Festen zu begehen. Im Sommer war der kleine Bergort besonders bei Urlaubern aus Damaskus sehr beliebt. Wie in allen höher gelegenen Regionen der Levante ist auch in Maaloula der Winter sehr kalt und verschneit, der Sommer mild.

Zu den einmaligen historischen Sehenswürdigkeiten der Stadt zählen Klöster, Kirchen und Felsschluchten. In Maaloula finden sich außerdem

für die Geschichte des Christentums außerordentlich bedeutende Stätten, darunter eine alte byzantinische Kirche und Gräber, die in den im Herzen von Maaloula gelegenen Fels gemeißelt wurden, sowie das griechisch-orthodoxe Kloster „Mar Thekla“.

Charakteristisch für die Ortschaft Maaloula sind auch deren Häuser. Sie zeichnen sich dadurch aus, dass sie aufeinander gebaut sind, wobei ein Haus nie höher ist als das nächst höher gelegene. Dies macht die Dächer der Häuser zu einer Treppe. Die archäologischen Stätten, die Felsmassive, die Höhlen, die ins Gestein geschlagenen Grotten – allesamt wurden sie seit Urzeiten von Menschen bewohnt und erzählen eine Geschichte, die Tausende von Jahren und bis ins Zeitalter der Aramäer zurückgeht.

Die wichtigsten zwei Klöster in Maaloula sind das Kloster der heiligen Sergius und Bacchus und „Mar Thekla“

In Letzterem befinden sich die sterblichen Überreste der heiligen Thekla, der Tochter eines seleukidischen Herrschers und Schülerin des Apostels Paulus. Das Kloster liegt markant um eine Felsenhöhle herum gebaut, in die sich, der Legende nach, die heilige Thekla bei ihrer Flucht vor schlechten Menschen verstecken wollte. Sie saß allerdings in einer Sackgasse. Auf ihr Gebet hin teilte sich der Felsen und eröffnete

ihr den rettenden Fluchtweg. Sowohl die Höhle als auch die Schlucht sind nach wie vor als solche erkennbar und bilden eben die Kulisse, um die das Kloster erbaut wurde. Die Felsschlucht „al-Fadsch“ ist eine weitere wichtige Attraktion Maaloulas. Sie zieht sich als enge Felsspalte von einem Ende des Berges zum anderen. Durch diese Spalte fließt ein Wasserkanal, dessen Pegel je nach Jahreszeit mal höher und mal niedriger ist. Die Menschen pilgern von überallher, um ein klein wenig von diesem Wasser zu trinken, in der Hoffnung, dadurch einen Segen zu erhalten, sich von einer Krankheit zu heilen oder sich geistig und körperlich zu reinigen.

Die syrische Revolution machte leider auch um Maaloula keinen Bogen. Im Herbst 2013 kam es zu Kampfhandlungen zwischen Rebellen und der syrischen Armee. Auf beiden Seiten und auch unter der Zivilbevölkerung kam es zu Toten und Verletzten. Die historischen Schätze sind zwar zum Großteil unbeschadet geblieben, besuchen kann sie jedoch kaum jemand. Bis in Syrien wieder Frieden ist, schläft der kulturelle Schatz Maaloulas und wartet, wie er es schon über die Jahrhunderte hinweg getan hat.

ترتفع منها الصلوات والتضرعات ليلاً نهراً إلى الله.
الممر الصخري - الفج
تمتاز معلولا بما يسمى فج مار تقلا وهو شق في الجبل يحدث ممراً ضيقاً من طرف الجبل إلى طرفه المقابل وفي هذا الشق ساقية ماء تزيد وتنقص وفق الفصول والمواسم يتقاطر عليها الناس من كل مكان ليرشفوا من مياه بركاتها وينالوا نعمة الشفاء من المرض وللطهارة

الاديرة والكنائس والممرات الصخرية وعلى أثار مسيحية قديمة وهامة في تاريخ المسيحية منها كنيسة بيزنطية قديمة وأضرحة بيزنطية منحوتة في الصخر في قلب الجبل، كما يوجد فيها دير مار تقلا البطريركي. تتميز بيوت بلدة معلولا بارتفاع بعضها فوق بعض طبقات بحيث لا تعلو الطبقة الواحدة منها أكثر من إرتفاع بيت واحد لتتحول بذلك سطوح المنازل إلى أروقة ومعابر لما فوقها من بيوت لتكون ذات طابع متميز. أما الأوابد والأحجار الضخمة والكهوف والمغارات المحفورة في الصخر التي سكنها الإنسان القديم فتحكي قصة تاريخ آلاف السنين منذ العهد الآرامي

أهم ديرين في معلولا هما القديسين سرقيس وباخوس ودير مار تقلا دير يضم دير مار تقلا رفات القديسة تقلا ابنة أحد الأمراء السلوقيين وتلميذة القديس بولس ويقع في مكان بارز من القرية ويطل من جوف الكهف الصخري الذي عاشت فيه بعد هروبها من أهل السوء حيث لا يزال هذا الكهف ظاهراً حتى اليوم وفي رحابه بُني دير مار تقلا الذي بقي حتى الآن رمزاً للقداسة وحياة القديسين مما يدل على أن معلولا كانت مدينة رهبانية مقدسة

معلولا مدينة سورية تقع في شمال شرق دمشق على بعد حوالي 56 كم، وترتفع عن سطح البحر بحوالي 1500 متر. اسمها يعني "المدخل" بحسب اللغة الآرامية التي ما زال سكان معلولا يتحدثون بها.

تشتهر بوجود معالم مسيحية مقدسة ومعالم قديمة مهمة يعود تاريخها للقرن العاشر قبل الميلاد. كما أن سكانها من المسيحيين والمسلمين ما زالوا يتكلمون باللغة الآرامية (السريانية) لغة المسيح حتى اليوم بجانب اللغة العربية

يعتبر مناخ معلولا كمناخ جميع المناطق المرتفعة في بلاد الشام، فالشتاء بارد جداً و غالباً مثلج و الصيف معتدل.

تزدحم معلولا وأديرتها وكنائسها بألاف الزائرين في عيد الصليب الذي يصادف الرابع عشر من أيلول/سبتمبر وعيد القديسة تقلا في الرابع و العشرين من أيلول/سبتمبر وعيد القديسين سرقيس وباخوس في السابع من تشرين أول/أكتوبر، حيث يتوافد الزوار إلى معلولا للمشاركة في الاعياد المقدسة ويتلاقى الزائرين من دول أوروبا والعالم بالزوار من سوريا وأنحاء الشرق تحتوي معلولا على معالم تاريخية متفردة أهمها

Wie meine neue große Familie

Gemeinsames Singen erleichtert das Ankommen

RAHA SHEGEFT

Foto: DB Station & Service

Viele glauben ja, dass Integrationskurse das beste Mittel sind, um sich in einer neuen Gesellschaft zu orientieren. Ich selbst sehe das anders. Für mich ist einer der besten Wege, mitten in die Gesellschaft einzutauchen und ihre Kultur zu erleben. Eine Möglichkeit ist es zum Beispiel, in einen Chor einzutreten. Ein Chor ist eine Gruppe von Menschen, die unter Anleitung eines Dirigenten oder einer Dirigentin zusammen singen. Die Mitglieder müssen dabei keine professionellen Sänger sein.

Per Tandem zum Begegnungschor

Etwa sechs Monate nach meiner Ankunft in Berlin bin ich das erste Mal mit einem deutschen Freund zu einer Probe des Begegnungschores gegangen und singe seitdem dort mit. Der

Chor besteht aus Flüchtlingen aus Syrien, Afghanistan, Eritrea, Iran und aus einigen anderen Ländern und Deutschen. Er wurde im Oktober 2015 mit dem Ziel gegründet, in Berlin Neuankommende dabei zu unterstützen, die deutsche Gesellschaft kennenzulernen und die deutsche Sprache schneller zu erlernen. Über das gemeinsame Singen hinaus helfen die deutschen Mitglieder den Geflüchteten bei vielen Dingen, zum Beispiel beim Suchen einer neuen Wohnung oder beim Finden eines geeigneten Sprachkurses. Für mich war dies alles neu und unbekannt: Bevor ich eingetreten bin, hätte ich nie gedacht, dass es ein solches Chorprojekt geben könnte. In meinem Heimatland Iran kannte ich selbst keine Chöre, von ihnen gibt es auch nur wenige.

In den Begegnungschor kann ein

Berliner nur im Tandem mit einem Geflüchteten eintreten. Wir proben jeden Mittwoch im Märkischem Museum. Es werden Instrumente gespielt und Lieder gesungen. Wir singen Lieder auf Deutsch, Englisch, Persisch, Arabisch und Kurdisch. Manchmal singen wir bekannte deutsche, arabische oder persische Lieder auch mit übersetzten Texten. Am beliebtesten sind bei den Neu-Berlinern bekannte deutsche Melodien wie die Ode an die Freude, „Die Gedanken sind frei“, „Sag mir, wo die Blumen sind“ oder die deutsche Nationalhymne.

Eine Erfolgsgeschichte – auch für mich persönlich

Der Begegnungschor ist in den letzten beiden Jahren nicht nur vielerorts in Berlin, sondern auch in anderen

deutschen Städten aufgetreten, zum Beispiel in Rheinsberg, Stuttgart und Dortmund. Die erfolgreichsten Auftritte waren in der Philharmonie Berlin, im Schloss Bellevue und im Roten Rathaus. Wir alle sind mit

großer Motivation und Engagement dabei. Meine persönliche Bilanz nach anderthalb Jahren im Begegnungschor ist sehr positiv. Wie ich dort aufgenommen wurde, war eine neue und sehr wichtige Erfahrung für

mich. Der Chor hat mir dabei geholfen, anzukommen und in die Kultur einzutauchen. Inzwischen ist er wie eine große Familie für mich.

خانواده بزرگ من

آواخوانی مشترک راهی برای همگرایی با جامعه جدید

رها شگفت

برعکس ترجمه شده خوانده می‌شوند. ترانه های قدیمی آلمانی، مثل Ode an die Freude 'Die Gedanken sind frei, Sag mir wo die Blumen sind, Deutsche Nationalhymne از محبوب ترین ترانه ها برای برلینی های جدید هستند.

دستاوردهای خوب در مدت کوتاه

در طی دو سال گذشته گروه همخوانی دیدار در نقاط مختلف برلین و همینطور شهرهای دیگر نظیر رایهنسبرگ، اشتوتگارت و دورتموند، اجراهای متعددی داشتند که همه این اجراها با استقبال گسترده مواجه شدند. اجراهای موفقیت آمیز این گروه، در فیلارمونی برلین، در قصر بیللو و ساختمان قرمز شهرداری برلین بود. همچنان این گروه توانسته اجراهای زیادی در مکان های دیگر را نیز در کارنامه خود ثبت نماید که همه این اجراهای موفقیت آمیز نشانگر شور، هیجان و علاقه اعضای گروه همخوانی دیدار می‌باشد. دو سال بودن در این گروه همخوانی، این گروه را برایم به یک خانواده تبدیل کرده است. گروه کُر دیدار برای من و افرادی از جنس من مانند یک خانواده بزرگ است.

1: Begegnungschor

2: Tandempartner

زمینه های مختلف از جمله شناخت بهتر جامعه آلمان و یادگیری سریع تر زبان آلمانی می‌باشد. اعضای آلمانی این گروه همچنان، در زمینه های دیگر چون پیدا کردن خانه یا یافتن انواع کلاس های زبان، به پناهندگان عضو یاری می‌رسانند.

تا قبل از عضو شدن در این گروه کُر در برلین، هیچ پس زمینه ای از برنامه ها و اهداف چنین گروه هایی نداشتیم. در کشور خودم ایران نیز با این گروه ها نا آشنا بودم زیرا در آنجا تعداد محدودی از گروه های کُر فعالیت می‌کردند اما حالا بعد از دو سال، نتیجه های مثبت پیوستن به یک گروه کُر در برلین را به خوبی در خود مشاهده می‌کنم. عضو شدن در این گروه و فعالیت در آن به من یک تجربه جدید بود. تجربه ای که به من کمک کرد تا فرهنگ و جامعه آلمان را به خوبی بشناسم و خود را راحت تر با آن وفق دهم.

روند عضویت در این گروه به این صورت است که یک برلینی آلمانی می‌تواند یک پناهنده ساکن برلین را با خود به گروه بیاورد و با او در گروه به صورت مشترک^۱ کار کند. هر هفته، چهارشنبه ها، در یکی از سالن های مدرسه ای در منطقه مرکز برلین در موزه مرکیشه، اعضای این گروه برای نواختن سازها و خواندن انواع متن ها تمرین می‌کنند. این گروه همخوانی شعرها و متن هایی به زبان های مختلف از جمله آلمانی، انگلیسی، فارسی، عربی، کردی و زبان های دیگر را می‌خوانند. در این گروه حتی، متن های بعضی آوازا از زبان آلمانی به فارسی و عربی و یا

باور اغلب بر این است که یکپارچه شدن با جامعه جدید، ادغام و شناختن این جامعه فقط با گذراندن کلاس های بخصوص امکان پذیر و موفقیت آمیز است اما این باور کسانی است که با راه های دیگر همسو شدن با جامعه جدید نا آشنا می‌باشند. یکی از بهترین راه های شناخت یک جامعه و فرهنگ جدید، زندگی در آن جامعه و تجربه فرهنگ آن جامعه است. راه های دیگر آشنایی با فرهنگ و جامعه جدید برای یک مهاجر پیوستن به گروه های کُر یا گروه های همخوانی می‌باشد. به دسته ای از افراد که با یکدیگر می‌خوانند و اجرا می‌کنند، گروه کُر یا گروه همسرایان گفته می‌شود. افرادی که در این گروه ها می‌خوانند حتماً نباید خوانندگان حرفه ای باشند. گروه های کُر عموماً توسط یک تن رهبری می‌شود که به آن رهبر ارکستر می‌گویند.

آغاز یک تجربه نو!

تقریباً شش ماه از آمدن من به برلین گذشته بود که به همراه یکی از دوستان آلمانی به یک گروه همخوانی به نام «گروه کُر دیدار»^۱ پیوستم. این گروه از پناهندگانی از کشورهای سوریه، افغانستان، اریتریا، ایران و چندین کشور دیگر و همچنان آلمانی هایی که این پناهندگان را به این گروه معرفی و به آنجا بردند، متشکل می‌شود.

هدف از تشکیل گروه کُر دیدار در برلین که در اکتبر ۲۰۱۵ به فعالیت آغاز کرد، کمک به برلینی های جدید یا همان پناهندگان، در

Teil 2

Zweisprachige Erziehung

Herausforderungen und Lösungen

DR. PHIL. NILOOFAR KESHTIARI

Es ist schon ein besonderes Phänomen, wie kleine Kinder von eingewanderten Eltern in der neuen Sprachumgebung zweisprachig aufwachsen. Dabei werden zwei Gruppen unterschieden:

In kulturTÜR #4 wurde im ersten Teil die natürliche, die sogenannte „simultane Zweisprachigkeit“, beschrieben. Gleichzeitig wurden hilfreiche Techniken und Lösungen dargestellt. Der zweite Teil knüpft daran an und stellt die „sukzessive Zweisprachigkeit“, die schrittweise durch Unterricht entsteht, der ersten gegenüber. Im Folgenden geht es zuerst aber um Faktoren, die hemmend auf die natürliche Art der zweisprachigen Erziehung eines Kindes wirken.

Hemmende Faktoren der natürlichen (simultanen) Zweisprachigkeit

Der wichtigste Punkt gleich vorweg: Vermeiden Sie das Mischen von Sprachen! Wenn Vater und Mutter die gleiche Muttersprache sprechen (z.B. Persisch oder Arabisch) und sie in einer bestimmten Situation mit ihrem

Kind gleichzeitig manchmal in ihrer Muttersprache, wie zum Beispiel Persisch, und manchmal Deutsch reden, kann das die Sprachentwicklung des Kindes behindern. Das bedeutet, dass die Sprachen möglichst nicht vermischt werden sollen, also nicht zwei Sätze auf "Persisch", dann einen Satz auf Deutsch und den nächsten wieder auf Persisch.

Noch gravierender ist es, wenn die Eltern selbst die zweite Sprache nicht beherrschen und in dieser nur gebrochen oder fehlerhaft mit ihrem Kind reden. Ein Beispiel wäre, wenn man sein Kind fragt: „Was machen du, meine Schatz?“ statt beispielsweise auf Persisch zu fragen „Azizam cheh kar dari mikoni?“

Auch wenn Vater und Mutter in einer bestimmten Sprache sprechen, aber dazwischen ein paar Worte aus einer anderen Sprache benutzen, wie z.B. in einem persischen Satz ein paar deutsche Worte zu sagen wie: „Pesaram oun Baby ro bebin ounja waysadeh, bebin cheh ghadr Süße“. Was im Deutschen so viel heißt wie: „Siehst du das Baby dort drüben stehen, so ein süßes.“ Diese Art zu sprechen hat viele negative Einflüsse auf die Sprachfähigkeit des Kindes. Leider

ist diese Art der Konversation bei Eltern mit Migrationshintergrund sehr üblich.

Es sollte bedacht werden, dass Kinder, die von Geburt an mit zwei Sprachen konfrontiert sind, eine vergleichsweise verzögerte Sprachentwicklung aufweisen. Diese Verzögerung ist jedoch ganz normal und gibt keinen Grund zur Sorge.

Negative Rückmeldungen von anderen, wie z.B.: „Redet denn dein Kind noch nicht?“ sollten ignoriert werden. Ernsthafte Probleme in der Sprachentwicklung und eine nicht übliche Sprachlernverzögerung entstehen jedoch sehr wohl, wenn man die beschriebenen hemmenden Faktoren außer Acht lässt.

Manche glauben irrtümlicher Weise, dass die Sprachfähigkeit des Kindes behindert wird, wenn es zwei Sprachen gleichzeitig erlernt. Forschungen von Experten verschiedener Universitäten zeigen jedoch, dass das nicht stimmt. Vor allem nicht, wenn Kinder bei der Spracherlernung die richtige Unterstützung erfahren.

Falls ein Kind, das von Geburt an zweisprachig aufwächst, jedoch tatsächlich eine ernsthaft verspätete Sprachentwicklung aufweisen sollte,

Foto: Niloofar Keshtari

kann es auch an wiederholten Fehlern in Bezug auf die erwähnten Faktoren liegen.

Die sukzessive Zweisprachigkeit

Von einer sukzessiven oder schrittweisen Zweisprachigkeit ist die Rede, wenn ein Kind, das sich seine Muttersprache bereits angeeignet hat, in seiner zweiten Sprache unterrichtet wird. Im Unterschied zur simultanen Zweisprachigkeit lernt das Kind die Sprache nicht auf natürlichem Weg durch direkte Konfrontation, sondern durch Unterricht.

Was ist hilfreich?

Das beste Alter für den Beginn des Unterrichts ist das dritte bzw. vierte Lebensjahr. Die meisten Kinder ha-

ben sich bis zum vierten Lebensjahr ihre Muttersprache gut angeeignet und können fast alles verstehen, was sie in ihrer Muttersprache hören. Sie sind nun auch geistig bereit, um eine neue Sprache zu lernen. Studien zeigen, dass sich die Sprachfähigkeiten in der zweiten Sprache bei Kindern in kürzerer Zeit entwickeln, wenn das Kind in der zweiten Sprache von mehreren Lehrern unterrichtet wird oder es mit verschiedenen Menschen Kontakt hat, deren Muttersprache diese zweite Sprache ist.

Kinder sollen die Notwendigkeit, eine zweite Sprache zu lernen, begreifen können. Eine besondere Rolle dabei kann ein Kindergarten spielen, in dem nur die zweite Sprache (hier Deutsch) gesprochen wird. Das gleichzeitige Bedürfnis, Kontakt mit anderen Kindern und den Erziehern herzustellen, hilft bei der Entwick-

lung der Sprachfähigkeiten zusätzlich.

Wenn das Lernen der zweiten Sprache mit Malen, Tanz, Sport und Spiel gemischt wird, wirkt sich das ebenfalls positiv auf die Qualität des Erlernens der zweiten Sprache aus, weil beide Gehirnhälften des Kindes aktiviert werden. Weitere sinnvolle Ergänzungen des Lernprozesses sind das Spielen mit Freunden, deren Muttersprache Deutsch ist, ebenso Cartoons und Hörspiele in der zweiten Sprache.

هنری (نقاشی، موسیقی، رقص و ...)، ورزشی و نیز بازی، تأثیر مثبت بسیاری بر کیفیت یادگیری زبان دوم دارد، چرا که سبب میشود هر دو نیمکره مغز کودک به هنگام یادگیری زبان فعال شوند.

داشتن همبازی هایی که زبان مادریشان زبان دوم مورد نظر ماست، تماشای کارتون (به زبان دوم) و گوش دادن به داستان های صوتی در خانه، می تواند مکمل خوبی برای آموزش زبان دوم باشد.

بدهند و یا کودک با افراد متفاوتی که زبان مادریشان، زبان دوم مورد نظر ماست ارتباط کلامی داشته باشد، توانایی های زبانی در زمینه زبان دوم در مدت کوتاهی پرورش پیدا می کند.

فرستادن کودک به کودکانی که در آنجا تنها به زبان دوم (در این مثال زبان آلمانی) صحبت می کنند، نقش بسزایی دارد در درک کودک مبنی بر ضرورت یادگیری زبان دوم. درک این ضرورت توسط خود کودک و نیز نیاز به برقرای ارتباط با دیگر کودکان و مربی های کودکان سبب پیشرفت توانایی های زبانی کودک می شود.

ترکیب کردن آموزش زبان دوم با فعالیت های

سالگی اکثر کودکان زبان مادری خود را به خوبی فرا می گیرند (تقریباً تمام آنچه را که به زبان مادری شان می شنوند، می فهمند) و از نظر ذهنی کاملاً آماده یادگیری زبان جدید هستند.

بهترین گزینه این است که کودک ما زبان دوم، برای مثال آلمانی، را زیر نظر یک معلم باتجربه ی آلمانی زبان یاد بگیرد. در این مسیر کمک گرفتن از افرادی که زبان مادریشان زبان دوم مورد نظر ما (در این مثال آلمانی) نیست، به دوزبانه شدن کودک چندان کمکی نمی کند.

تحقیقات نشان داده است، اگر چند معلم "متفاوت" زبان دوم را به کودک آموزش

مهاجرت و تربیت فرزند دوزبانه

چالش‌ها و راهکارها

بخش دوم

دکتر نیلوفر کشتیاری

این نوشتار شرح مختصری است بر پدیده ی "یادگیری زبان بیگانه" در خانواده‌هایی که با فرزندان خردسال خود به سرزمینی جدید مهاجرت کرده‌اند و یا پس از مهاجرت صاحب فرزند شده‌اند. در بخش نخست این مقاله در شماره ۴ مجله دروازه فرهنگ شرح دادیم که "یادگیری زبان بیگانه" برای همه مهاجران مسیری پر پیچ خم است و اشاره کردیم که تنها راه طی کردن این مسیر با موفقیت، آگاهی از شیوه‌های صحیح و بکارگیری تکنیک‌های مناسب است. سپس به این نکته پرداختیم که "دوزبانگی" که به معنی دانستن و استفاده از دو زبان متفاوت است، به دو دسته "طبیعی" و "آموزشی" تقسیم بندی می‌شود. در انتها دوزبانگی طبیعی را شرح دادیم و از تکنیک‌ها و راه کارهایی صحبت کردیم که ما را در مسیر تربیت فرزند دوزبانه به شیوه "طبیعی" یاری می‌کند. اکنون در این بخش از مقاله ابتدا به عوامل بازدارنده در تربیت فرزند دوزبانه به شیوه "طبیعی" می‌پردازیم. سپس به سراغ دسته دوم دوزبانگی، که همان دوزبانگی آموزشی است می‌رویم.

عوامل بازدارنده در دوزبانگی طبیعی

از مهمترین عواملی که در این دوره مانع رشد صحیح زبانی کودک می‌شود می‌توان به چند مورد زیر اشاره کرد

پدر و مادری که هر دو زبان مادری یکسانی دارند "برای مثال هر دو فارسی زبان هستند"، در یک موقعیت ثابت و در یک زمان، گاهی به زبان فارسی و گاهی به زبانی دیگر "فرضا

آلمانی" با کودک خود صحبت کنند. یعنی فرضاً دو جمله به فارسی بگویند و یک جمله به آلمانی و دو باره به فارسی صحبت کنند. بدتر از آن وقتی است که پدر و مادر خودشان به زبان دوم تسلط نداشته باشند و با زبان دوم (برای مثال به زبان آلمانی) به صورت دست و پا شکسته (همراه با اشتباه) با کودک خود صحبت کنند. مثلاً به کودکشان بگویند: واس ماخن دوو ماینه شاتس؟ (به جای اینکه بگویند: عزیزم چه کار داری میکنی؟).

همچنین اگر پدر و مادر به یک زبان مشخص صحبت کنند ولی در میانه کار از چند لغت متعلق به یک زبان دیگر استفاده کنند. فرضاً در یک جمله فارسی از چند کلمه آلمانی استفاده کنند. مثلاً بگویند: پسرم اون بیبی رو ببین اونجا وایساده. ببین چقدر زوسه! (به جای اینکه بگویند، پسرم اون نی نی رو ببین اونجا وایساده، ببین چقدر نازه!). متأسفانه این شیوه صحبت کردن که اثر منفی زیادی هم بر توانایی‌های زبانی کودک دارد، در میان بسیاری از پدر و مادرهای مهاجر رایج است. لازم است به این نکته توجه کنیم که کودکانی که از بدو تولد در معرض دو زبان قرار می‌گیرند، کمی دیرتر از آن چه که معمول است صحبت کردن را آغاز می‌کنند. این تاخیر کاملاً طبیعی است و هیچ جای نگرانی نیست. در این زمینه بازخوردهای منفی اطرافیان (نظراتی از قبیل: بچه تو هنوز به حرف نیومده؟) را نادیده بگیرید و ثابت قدم در مسیر هدف‌تان پیش بروید. ولی فراموش نکنید که تکرار سه عامل بازدارنده ای که در بالا از آنها نام بردیم، سبب تاخیر زبانی غیر معمول و مشکلات جدی در رشد زبانی

کودک می‌شود. اکنون لازم است به یک باور نادرست در مورد دوزبانگی طبیعی اشاره کنیم: برخی‌ها تصور می‌کنند قراردادن کودک را بطور همزمان در معرض دو زبان، سبب تاخیر در رشد توانایی‌های زبانی کودک می‌شود. بر اساس تحقیقات متخصصان در دانشگاه‌های متفاوت، این باور که کاملاً اشتباه است، از سطحی نگری به پدیده فراگیری زبان نشأت می‌گیرد. در واقع اگر تاخیری جدی در رشد زبانی کودکی که از بدو تولد در معرض دوزبان قرار گرفته ایجاد شود، ناشی از بکار نیستن صحیح و دقیق تکنیک‌های مفید و تکرار اشتباه‌هایی است که به عنوان عوامل بازدارنده از آن یاد می‌شود.

شیوه دوم: دوزبانگی آموزشی (پی در پی)

دوزبانگی آموزشی یا پی در پی هنگامی اتفاق می‌افتد که کودکی که زبان مادری اش را به خوبی فراگرفته، برای یادگیری زبان دوم آموزش ببیند. از مهمترین تفاوت‌های این شیوه با دوزبانگی طبیعی می‌توان به این نکته اشاره کرد که در دوزبانگی طبیعی، نوزاد/کودک را به طور مستقیم آموزش نمی‌دهیم، بلکه او را در معرض زبان دوم قرار می‌دهیم. ولی در شیوه دوم که همان دوزبانگی آموزشی است، می‌بایست زبان دوم را به کودک آموزش داد.

راهکارهای مفید

بهترین زمان برای شروع آموزش سن سه تا چهار سالگی است. زیرا تا حوالی چهار

Foto: Hareth Almkudat

والألعاب له تأثير إيجابي على جودة تعلم اللغة الثانية لأن ذلك يؤدي إلى تحفيز وتنشيط نصفي دماغ الطفل حين تعلم اللغة. كما أن اللعب مع زملائه الذين لغتهم الأم هي اللغة الثانية، ومشاهدة الرسوم المتحركة باللغة الثانية والاستماع إلى الراديو والقصص السمعية المنزل يمكن أن تكون مكملة لتعلم اللغة الثانية.

المعلمين باللغة الثانية أو عندما يكون لديه إتصال مع مختلف الناس الذين لغتهم الأم هي اللغة الثانية بالنسبة للطفل.

إرسال الطفل إلى روضة أطفال حيث يتحدث اللغة الثانية فقط (باللغة الألمانية) يلعب دوراً خاصاً في فهم وإدراك الطفل للحاجة إلى اللغة الثانية. إن فهم الحاجة أو ضرورة معرفة اللغة الثانية من قبل الطفل، وكذلك الحاجة إلى التواصل مع الأطفال الآخرين ومعلمي رياض الأطفال يساعد على تنمية مهارات الطفل اللغوية. كما أن خلط تعلم اللغة الثانية مع الأنشطة الفنية مثل الرسم والرقص والرياضة

الهجرة والتعليم و ثنائية اللغة التحديات والحلول

الجزء 2

بقلم د. نيلوفر كيشيتياري

الوقت تعرقل القدرة اللغوية لديه. إستناداً إلى بحوث من قبل خبراء من مختلف الجامعات تعتبر وجهة النظر هذه خاطئة وهي متجذرة في النظرة السطحية لظاهرة تعلم لغة. ومع ذلك، إذا حدث فعلاً أن الطفل الذي يولد وينشأ بشكل ثنائي اللغة من الولادة لديه تأخير كبير في التطوير اللغوي فهذا يكمن في أنه لم يتم استخدام هذه التقنيات بشكل صحيح، أو بسبب أخطاء متكررة متعلقة بالعوامل المعيقة المذكورة أعلاه.

الطريقة الثانية: ثنائية اللغة المتعاقبة

يتم إستخدام ثنائية اللغة التدريجية أو المتعاقبة عندما يكون الطفل قد تعلم لغته الأم سابقاً ويتلقى دروساً باللغتين الثانية. الاختلافات الرئيسية بين هذه الطريقة وثنائية اللغة المترجمة هي أن حديثي الولادة أو الأطفال لا يتم تدريسهم اللغة الثانية في الطريقة الأولى بل أنهم يواجهونها مباشرة. أما في الطريقة الثانية (ثنائية اللغة المتعاقبة) فيجب أن يدرس الطفل باللغتين الثانية.

حلول قيمة ومفيدة:

أفضل سن لبدء التدريس هو من ثلاثة إلى أربعة سنوات من الحياة، حيث أن غالبية الأطفال حتى عمر الأربع سنوات يكونوا قد تعلموا لغتهم الأم بشكل جيد. (حيث أنهم يفهمون تقريباً كل ما يسمعون بلغتهم الأم). وهم الآن مستعدون عقلياً لتعلم لغة جديدة. أما طلب الحصول على مساعدة من الناس الذين لغتهم الثانية ليست لغتهم الأم (في هذا المثال الألمانية) لايعتبر دعماً لثنائية اللغة لدى الطفل. وتظهر الدراسات أن مهارات اللغة في اللغة الثانية تتطور لدى الأطفال في وقت أقصر إذا كان الطفل يدرس من قبل العديد من

الوقت باللغتين أحياناً الفارسي وأحياناً بلغة أخرى على سبيل المثال، باللغة الألمانية وهذا يعني مثلاً جملتين باللغة الفارسية، ثم جملة واحدة باللغة الألمانية والقادمة باللغة الفارسية مرة أخرى.

والأخطر هو إذا كان الوالدين أنفسهم لا يتحدثون مع طفلهم اللغة الثانية إلا بشكل سيء وخاطئ هنا، على سبيل المثال، باللغة الألمانية. ومن الأمثلة على ذلك أن يُسأل الطفل، ماذا نفع أنت حبيبي حتى لو كان الأب والأم يتحدثان بلغة معينة، ولكنهما يستخدمان بعض الكلمات من لغة أخرى، مثلاً كإضافة بضع كلمات من الألمانية إلى أي جملة فارسية مثل أنظر إلى هذا الرضيع، كم هو جميل و لطيف ”

إلا أن هذا الأسلوب من التحدث لسوء الحظ له العديد من التأثيرات السلبية على قدرة الطفل اللغوية، ولكن هذا النوع من المحادثة شائع بين الوالدين المهاجرين. وتجدر الإشارة هنا إلى أن الأطفال الذين يواجهون لغتين من الولادة سيكون لاحقاً لديهم تأخر نسبياً في تطور نطق الكلام مقارنة بغيرهم. ومع ذلك فإن هذا التأخير طبيعي جداً ولا يوجد سبب يدعو للقلق. في هذا السياق فقط قم ببساطة بتجاهل ردود الفعل السلبية من الناس المحيطين بك (مثلاً عبارة ” لا زال طفلك لا يتحدث حتى الآن؟“).

إستمرفي تحقيق هدفك بحزم، ولكن لا تنسى العوامل الثلاثة المعيقة والتي تعتبر سبب تأخير الكلام بشكل غير طبيعي، فضلاً عن مشاكل خطيرة في التطور اللغوي للطفل.

ومن الضروري الآن معالجة اعتقاد خاطئ حول ثنائية اللغة المترجمة. حيث يعتقد البعض أن مواجهة الطفل للغتين في نفس

يعتبر هذا المقال وصفاً موجزاً لظاهرة تعلم لغة أجنبية لدى الأسر الذين هاجروا مع أطفالهم الصغار إلى بلد جديد، أو الذين حصلوا على أطفال بعد الهجرة. في الجزء الأول من هذه المقال أوضحنا أن تعلم لغة أجنبية يمثل طريق وعرة لجميع المهاجرين. كما ذكرنا أن السبيل الوحيد للنجاح في هذا المسار هو الحصول على المعلومات وعن الأساليب والتقنيات الصحيحة. ثم تطرقنا إلى نقطة أن ثنائية اللغة تعرف بأنها معرفة وإستخدام لغتين مختلفتين، ويمكنك تقسيمها إلى مجموعتين حيث أنها تنشأ إما بطريقة طبيعية (ثنائية اللغة المترجمة) ”أي في وقت واحد“ أو خطوة خطوة من خلال التعليم (ثنائية اللغة المتعاقبة).

وقد وصفنا في نهاية المقال الطريقة الطبيعية لإكتساب اللغة (ثنائية اللغة المترجمة) وناقشنا التقنيات والحلول التي من شأنها أن تساعدنا في هذا الطريق، وهو التعليم و ثنائية اللغة للطفل بطريقة طبيعية (أي بمجرد ممارسة اللغتين في نفس الوقت).

وفي هذا الجزء من المقال سوف نتحدث عن العوامل التي تتعارض أو تمنع التعليم وثنائية اللغة للطفل بطريقة طبيعية. بعد ذلك سوف نتطرق إلى المجموعة الثانية من ثنائية اللغة، والتي يتم تحقيقها تدريجياً من خلال التدريس.

العوامل المعرقلة لثنائية اللغة الطبيعية أو المترجمة (ثنائية اللغة الشفوية)

يمكن ذكر أحد أهم العوامل التي تعيق قدرة الطفل على الكلام خلال مرحلة النمو كما يلي: إذا كان الأب والأم يتكلمون نفس اللغة الأم (على سبيل المثال أنهم يتكلمون الفارسية) ويتحدثون في موقف معين مع طفلهم في نفس

Perspektivenwechsel

Zu Besuch in der Willkommensklasse

SHROUK HAMZEH

Foto: Rita Zobel

Am 20. Oktober besuchte die Achte Klasse des Beethoven-Gymnasiums (Lankwitz) die Willkommensklasse des Willi-Graf-Gymnasiums (Lichterfelde). Die Schüler des Beethoven-Gymnasiums beschäftigen sich im Ethik-Unterricht mit dem Thema Fremde und Heimat. Sie wollten mit Menschen sprechen, die neu nach Deutschland gekommen sind. kulturTÜR schlug vor, sich mit der Willkommensklasse des Willi-Graf-Gymnasiums zu treffen, um im direkten Austausch zu erfahren, wie es ausländischen Schülern hier geht und was sie vermissen. Als ehemalige Schülerin der Willkommensklasse am Willi-Graf-Gymnasium begleitete ich das Treffen.

Vor zwei Jahren wurden am Willi-Graf-Gymnasium die ersten Will-

kommensklassen eingerichtet. Im letzten Schuljahr konnten die Schüler mit Erfolg in Regelklassen geschickt werden. Nun wurde zum Anfang des Schuljahres eine neue Willkommensklasse aufgemacht. Anders als im Vorjahr kommen die zwölf Schüler aus ganz verschiedenen Ländern. Einige sind aus Südkorea, die anderen sind aus Italien, Bulgarien, Russland, Polen, Syrien, der Türkei usw. Da sie kaum eine gemeinsame Sprache sprechen, müssen sie sich untereinander auf Deutsch verständigen. Und das lernen sie bei Frau Hänel, der Lehrerin der Willkommensklasse, für fünf Stunden am Tag, von Anfang an bis zum Niveau B1.

Zur Einstimmung zeigte Frau Hänel ein Video, das die Schüler des Politikprofils zusammen mit der

Willkommensklasse im letzten Jahr produziert hatten. Es heißt „Perspektivenwechsel“ und erhielt einen Preis von der Bundeszentrale für politische Bildung (bpb). Darin geht es um die Annäherung der Schülerinnen und Schüler aus den Regelklassen mit denen aus den Willkommensklassen des Gymnasiums, die sich erst sehr fremd waren und dann schließlich feststellten, dass sie doch gleich sind und viele ähnliche Hobby und Probleme haben.

Danach wurden kleine Gruppen mit jeweils zwei Schülern der Willkommensklasse gebildet, in denen sie sich gegenseitig ihre Frage stellen konnten. Im persönlichen Austausch waren nicht nur ihre Herkunft und ihre Lieblingsfächer in der Schule interessant, sondern auch, welche Hobby sie haben und welches Essen sie mögen.

Die ausländischen Schüler waren sehr motiviert, deutsch zu sprechen, und die deutschen Schüler freuten sich darüber. Manche sprachlichen Schwierigkeiten, die auf Deutsch unklar blieben, wurden mit Hilfe einer anderen Sprache geklärt, entweder auf Türkisch, Italienisch, Arabisch oder auch auf Englisch. Die deutschen Schüler brachten trotz ihres jüngeren Alters viel Verständnis für die Deutsch-Anfänger der Willkommensklasse mit, die noch mit vielen Fehlern, häufig ohne Artikel und

manchmal sogar auch ohne Verb, ihre Sätze bildeten. Trotz des „Kauderwelschs“ haben sie sich aber ganz gut verstanden und freuten sich, einander kennenzulernen.

Für die Pause hatten die Schüler etwas zum Essen und Trinken vorbereitet und Kuchen mitgebracht, und alle haben zusammen gegessen und getrunken. Im Schlusskreis konnten

die Schüler der Willkommensklasse den deutschen Schülern noch beibringen, wie Tschüss oder Auf Wiedersehen in ihrer jeweiligen Muttersprache heißt. Die beiden Klassen gingen auseinander mit dem Vorsatz, im laufenden Schuljahr noch weitere Exkursionen gemeinsam zu planen.

Ich persönlich finde, dass jede Schule, die eine Willkommensklas-

se hat, eine besondere und unbeschreiblich tolle Schule ist. Jede Lehrerin und jeder Lehrer, der eine Willkommensklasse unterrichtet, ist bewundernswert für seine großartigen Leistungen, denn sie sind für die ausländischen Schülerinnen und Schüler ein wichtiger Ansprechpartner und Wegbereiter für ihr Leben in Deutschland.

تغيير في وجهات النظر زيارة في صف الترحيب

شروق حمزة

الفادحة حيث يقولون الجملة أحيانا بلا فعل أول بلا أداة تعريف , وبالرغم من ذلك تم تفهم و تقبل هذا الأمر بكل سرور من قبلهم. أما في الاستراحة فقد حضر الطلاب العديد من الحلويات والمشروبات و جلسوا جميعا و تناولوا الوجبات مع بعضهم . وفي نهاية اللقاء اجتمع جميع الطلاب على شكل دائرة ليودعوا بعضهم , و كانت الفكرة على الشكل التالي أن كل طالب من الطلاب يقف في المنتصف ليقول وداعاً بلغته الأم و البقية يرددون وراءه. و تم إنهاء اللقاء مع الاتفاق على القيام بالعديد من النشاطات خلال هذه السنة.

من منظوري الشخصي أرى أن كل مدرسة تحتوي على صف أجنبي هي مدرسة رائعة و لها أثر كبير. و كل معلم و معلمة يقومون بتدريس الطلاب الأجنبي اللغة الألمانية هم معلمون عظيمون و ناجحون بكل ما تحمله الكلمة من معنى حيث أنهم يقومون بإعطاء المفتاح للحياة في هذه البلاد للطلاب و يعطونهم أهم ما يلزمهم لبدء الطريق هنا. الكتابة عن أمر قد شعرت به و عشت الموقف و اللحظة و عندما تكتب عنه يبتابك شعور رائع أنك كنت هنا و عايشت كل تلك المشاعر التي لدى الطلاب الأجنبي و جربت كل المواقف التي مرّوا فيها. إنه أمر يدفعك للأمل و الامتنان للمعلم الذي ساعدك على تخطي هذا كله.

معلمة صف الأجنبي في المدرسة. و كبدية للقاء و تألف الطلاب مع بعضهم قامت المعلمة هينيل بعرض فيديو قام به عدد من الطلاب الأجنبي من السنة التي مضت بالأشتراك مع مجموعة من الطلاب الألمان من صف مادة السياسة و الذي سمي ب “ تغيير و bpb وجهة نظر“ و قد تم دعمه من قبل مركز هذا المشروع لتغيير وجهة نظر طلاب صف مادة السياسة عن الطلاب الأجنبي الذين بداية كانوا غرباء بالنسبة لهم, ثم أدركوا فيما بعد أنهم أناس مثلهم لديهم هواياتهم و مشاكلهم أيضا. بعد عرض الفيديو, تم تقسيم الطلاب إلى مجموعات صغيرة , كل مجموعة مؤلفة من طالبين أجنبي و الباقي من الطلاب الألمان. و أثناء التعارف و تبادل الآراء لم يكن مجرى الحديث فقط التحدث عن أصولهم و موادهم المحببة بل كان أيضا عن الهوايات و الطعام و العادات و التقاليد.

الطلاب الأجنبي تعاونوا جدا مع فكرة اللقاء مع الطلاب الألمان و التحدث باللغة الألمانية بشكل كامل و هذا ما أسعد الطلاب الألمان كثيرا. وعندما واجه بعض الطلاب صعوبات في التحدث اللغة بشكل جيد تمت مساعدتهم بالترجمة للعربية و التركية و الانكليزية و الإيطالية من قبل الطلاب الذين يتحدثون اللغتين. و بالرغم من صغر عمر الطلاب الألمان إلا أنهم تفهموا الطلاب الأجنبي بشكل رائع رغم عدم قدرتهم على التحدث بطلاقة بعد, حيث كان هناك الكثير من الأخطاء

في العشرين من الشهر العاشر زارت مجموعة من طلاب صف الثامن من مدرسة بيتهوفن غمنازيوم (لانكفيتس) صف الأجنبي في مدرسة فيلي غراف غمنازيوم (ليشترفيلد). و ذلك لأن الصف الثامن في المدرسة يدرسون حاليا مادة الأخلاق و ما يدور حول الغربة و الوطن, و نظرا لعدم وجود صف أجنبي في مدرستهم اقترحنا عليهم زيارة هذا الصف و التحدث إلى طلاب من نفس عمرهم قد جاءوا مؤخرا إلى ألمانيا و التناقش عن أحوالهم هنا و إذا كان لديهم شوق لبلادهم. و لمتابعة هذا اللقاء ذهبت أنا للمدرسة و حضرت مع الطلاب. في مدرسة فيلي غراف غمنازيوم, افتتح صف للأجنبي قبل سنتين و في نهاية السنة الماضية بعد إنهاء تعلم اللغة الألمانية تم قبول الطلاب الأجنبي في الصفوف النظامية مع الطلاب الألمان . فمع بداية هذا العام تم افتتاح صف جديد لتعليم اللغة الألمانية. و الشيء المختلف هذه السنة عن السنة الماضية هو وجود طلاب من بلدان متعددة. من جنوب كوريا و من إيطاليا و بلغاريا و روسيا و بولندا و سوريا بالإضافة إلى تركيا , على العكس مما كان عليه في السنة الماضية فقد كانت الأغلبية من سورية و أفغانستان. هذا يعني الآن وجود عدة لغات في الصف الواحد و لكل طالب منهم أفكاره و لهجته فكل شيء مختلف ولا تجمعهم سوى اللغة الألمانية التي يتعلمونها لخمس حصص في اليوم من أول مستوى و حتي الوصول لمستوى ال ب1 مع المعلمة “هينيل“

Studieren in Deutschland

AMINA RAYAN

Wenn du in Deutschland ein Studium beginnen oder ein Studium, das du in deinem Herkunftsland begonnen hast, fortsetzen möchtest, brauchst du zwei Dinge: den Nachweis über Deutschkenntnisse auf C1-Niveau und eine Hochschulzugangsberechtigung (HZB). In diesem Artikel erkläre ich, wie du diese zwei Dinge bekommen kannst.

Deutsche Sprachkenntnisse auf C1-Niveau

Viele Berliner Universitäten bieten studienvorbereitende Deutschkurse für Geflüchtete an, damit sie die notwendigen Sprachkenntnisse für ein Studium erlangen können. Da diese Kurse sehr begehrt sind, ist eine gute Vorbereitung wichtig, um bei der Anmeldung schnell sein zu können:

Die Technische Universität Berlin (TU) bietet studienvorbereitende Deutschkurse an, allerdings nur für Menschen, die sich für ein MINT-Studium interessieren. MINT, das sind Studienfächer in den Bereichen Mathematik, Ingenieurwesen, Naturwissenschaft oder Technik. Im Januar 2018 beginnen ein B2-

und ein C1-Deutschkurs an der TU. Für den B2-Kurs muss man bereits ein B1-Niveau, für den C1-Kurs ein B2-Niveau in Deutsch besitzen.

An der Freien Universität (FU) und der Humboldt-Universität (HU) gibt es ebenfalls studienvorbereitende Kurse. Diese beginnen meistens zum Wintersemester, also voraussichtlich wieder im September 2018. Die Anmeldung findet meistens wenige Monate vor Kursbeginn statt. Es ist wichtig, bei der Anmeldung rechtzeitig dabei zu sein, weil die Kurse sehr begehrt sind. Deshalb empfehle ich, die entsprechenden Webseiten der zwei Universitäten spätestens ab dem Frühling regelmäßig zu checken, um zu schauen, ob zukünftige Kurse ausgeschrieben sind und ob die Anmeldung begonnen hat.

Generell gilt, sobald wie möglich mit dem Deutsch lernen zu beginnen. Sollte gerade kein passender Deutschkurs an einer Universität angeboten werden, kannst du an Sprachschulen und bei verschiedenen Bildungsträgern Deutschkurse bis zum C1-Niveau besuchen. Sie bieten ab dem B2-Niveau meistens berufsbezogene Kurse (BSK) an. Seltener werden studienvorbereitende Kurse, wie

Telc-, TestDaF und DSH-Kurse, angeboten. Das liegt daran, dass die berufsbezogenen Kurse gefördert werden, du sie also nicht selbst bezahlen musst. Für die studienvorbereitenden Kurse gibt es meines Wissens nach leider keine Förderung. Du müsstest sie also wahrscheinlich selbst finanzieren.

Der Unterschied zwischen berufsbezogenen und studienvorbereitenden Kursen ist, dass das Niveau in den studienvorbereitenden Kursen etwas höher ist. Wenn du aber nicht die Möglichkeit hast, einen studienvorbereitenden Kurs zu belegen, kannst du auch mit einem berufsbezogenen Kurs das notwendige Sprachniveau erreichen oder später in einen studienvorbereitenden Kurs an der Uni wechseln.

Hochschulzugangsberechtigung (HZB)

Eine HZB ist ein Schulabschluss, der dich für ein Studium qualifiziert. Der deutsche Schulabschluss, den man für ein Studium braucht, heißt Abitur. Wenn du deinen Schulabschluss in einem anderen Land gemacht hast, brauchst du einen Schul-

Foto: Hareth Almkudad

Tarek Al Shahmaa hat in Syrien Ingenieurwissenschaften studiert und besucht jetzt einen studienvorbereitenden Deutschkurs, den er im Dezember mit dem Niveau C1 abschließen will. Dann kann er an der TU seinen Master machen.

طارق الشحمة : درس الهندسة في سوريا و يزور حالياً دورة لتعلم اللغة الألمانية بمستوى " سي ١ " ليتمكن بعدها من دراسة الماجستير في جامعة برلين التقنية .

طارق الشمس در سوریه مهندسی آموخته و در حال حاضر در دانشگاه فنی برلین کورس زبان برآیاما دگی دانشگاه دوره ث ١ را میگذراند که تا دسامبر اد امه خواهد داشت و بعداً وی در همین دانشگاه دوره ما ستی خود را میگذراند

abschluss, der mit dem deutschen Abitur vergleichbar ist. In der Online-Datenbank zur Bewertung ausländischer Bildungsnachweise anabin kannst du nachschauen, ob du mit deinem Schulabschluss in Deutschland studieren kannst.

Wenn du mit deinem Schulab-

schluss in Deutschland studieren kannst, dann musst du deine Zeugnisse übersetzen, beglaubigen und bei uni-assist, der Arbeits- und Servicestelle für internationale Studienbewerbungen, anerkennen lassen. Wenn du mit deinem Schulabschluss in Deutschland nicht studieren

kannst, kannst du ein Studienkolleg besuchen.

Du brauchst noch mehr Infos oder Unterstützung bei deiner Bewerbung an der Universität? Bei Goldnetz kannst du dich beraten lassen.

كيف يمكنك الدراسة في ألمانيا

أمينة ريان

- تيست داف- دي إس ها) فأنها تقدم بشكل أقل بكثير. السبب في ذلك هو أن الدورات ذات الصلة بالعمل (الدورات التخصصية) تكون ممولة أي أنه لا يجب عليك دفع رسومها بنفسك. أما بالنسبة للدورات التحضيرية فعلى حد علمي ليس لها أي تمويل للأسف. وهذا يعني أنه ربما يكون عليك تمويلها بنفسك. الفرق بين الدورات المتصلة بالعمل أو التخصصية والدورات التحضيرية هو أن مستوى الدورات التحضيرية أعلى قليلاً. ومع ذلك، إذا لم يكن لديك فرصة لحضور دورة تحضيرية فإنه يمكنك أيضاً تحقيق مستوى اللغة المطلوب في دورة لغة متصلة بالعمل أو التحول في وقت لاحق إلى دورة تحضيرية في الجامعة.

ترخيص دخول الجامعة (HZB)

يعتبر ترخيص دخول هذه الجامعة هو شهادة إنهاء المدرسة الثانوية التي تؤهلك للدراسة. وتسمى الشهادة المدرسية الألمانية التي تحتاج إليها للدراسة أبيتور. إذا كنت قد تخرجت من مدرسة ثانوية في بلد آخر غير ألمانيا، فأنت تحتاج إلى شهادة ثانوية عامة ماثلة لشهادة الأبيتور الألمانية، تستطيع معرفة ما إذا كان يمكنك الدراسة في ألمانيا بشهادة الثانوية العامة الخاصة بك عن طريق قاعدة البيانات على الانترنت لتقييم الشهادات التعليمية الأجنبية «أنابين». إذا كنت تملك الفرصة للدراسة في ألمانيا بواسطة شهادة المدرسة الثانوية الحاصل عليها من بلد آخر فيجب عليك ترجمة كل شهادتك و تصديقها وتقديم طلب الاعتراف بها من قبل مكتب خدمات وفحص طلبات التقديم من الدول الأجنبية. أما إذا لم يكن باستطاعتك الدراسة في ألمانيا بشهادة الثانوية الخاصة بك فيجب عليك اتمام السنة التحضيرية.

في يناير 2018. يلزم C1 و B2 للمستوى ولدورة B1 أن يكون لديك مستوى B2 لدورة. وهناك أيضا دورات B2 المستوى C1 تحضيرية في جامعة برلين الحرة و جامعة همبولدت. تبدأ الدورات في هذه الجامعات غالباً في بداية فصل الشتاء، وهذا سيكون في سبتمبر 2018. عادة ما يكون التسجيل قبل أشهر قليلة من بدء الدورة. ولأن هذه الدورات تحظى بإقبال كبير من المهم أن تكون موجود في وقت مبكر من فترة التسجيل. ولهذا السبب أنصح بمتابعة مواقع تلك الجامعات بشكل منتظم على الأقل بدءاً من فصل الربيع لمعرفة ما إذا كانت الدورات المستقبلية متوفرة وإذا كان قد تم فتح باب التسجيل فيها. كقاعدة عامة ينبغي البدء في تعلم اللغة الألمانية في أقرب وقت ممكن، إذا لم يتم تقديم دورة لغة ألمانية مناسبة في الجامعة يمكنك حضور دورات اللغة الألمانية حتى في مدارس اللغة وفي المؤسسات C1 مستوى التعليمية المختلفة، التي تقدم غالباً دورات ذات الصلة بالوظيفة أو دورات تخصصية. أما الدورات التحضيرية للدراسة مثل (تيلك

إذا كنت ترغب في بدء الدراسة في ألمانيا أو مواصلة الدراسة التي قد بدأتها في بلدك الأصلي فإنك سوف تحتاج إلى أمرين: شهادة وكذلك تصريح C1 اللغة الألمانية للمستوى دخول الجامعة. في هذه المقالة سأشرح كيف يمكنك الحصول على هذين الأمرين.

مهارات اللغة الألمانية على مستوى C1

تقدم العديد من جامعات برلين للجنين دورات في اللغة الألمانية تعتبر دورات لغوية تحضيرية للدراسة حتى يتمكنوا من اكتساب المهارات اللغوية اللازمة للدراسة. ولأن هذه الدورات تحظى بإقبال كبير يجب التحضير والتجهيز لها جيداً، فهو شيئاً مهماً من أجل أن تكون قادراً على التسجيل بسرعة: تقوم الجامعة التقنية في برلين بتقديم دورات تعلم اللغة الألمانية التحضيرية ولكن فقط للأشخاص الذين يرغبون في دراسة أحد التخصصات في مجالات الرياضيات والهندسة والعلوم والتكنولوجيا. و سوف تبدأ دورة الألمانية

چطور در آلمان وارد دانشگاه شویم؟

امینه رایان

مجوز ورود به دانشگاه

مجوز ورود به دانشگاه یک مدرک تحصیلی است که دارنده آن واجد شرایط تحصیل در دانشگاه می باشد. سند مدرسه آلمانی که برای ورود به دانشگاه نیاز است را ایتور می گویند. در صورتی که سند فراغت مدرسه از یک کشور دیگر بدست آمده باشد، در این صورت شخص متقاضی ورود به دانشگاه، نیاز به سند فراغتی دارد که برابر با ایتور آلمان باشد.

از طریق بانک اطلاعاتی آنلاین برای تعیین سطح مدارک تحصیلی خارجی «آتابین» می توان دریافت که آیا مکان ورود به دانشگاه با سند فراغت دست داشته وجود دارد یا خیر.

در صورتی که این مدرک برای تحصیل در دانشگاه کافی بود، باید مدرک تحصیلی ترجمه شده و برای تعیین سطح به یوونی اسپست که مرکز خدماتی برای دانشجویان بین المللی می باشد، ارسال گردد. اما در صورتی که با مدرک تحصیلی دست داشته، امکان ورود مستقیم به دانشگاه نبود، متقاضی تحصیل در آلمان می تواند برای دریافت مجوز ورود به دانشگاه، یک دوره یک ساله آمادگی تحصیل را در یکی از دانشگاه های برلین سپری کند. این دوره آمادگی به نام کالج دانشجویی یاد می شود.

در صورت نیاز به معلومات بیشتر و کمک در مورد چگونگی ارایه تقاضا در دانشگاه ها، می توان به مرکز مشاوره گولدنیتز مراجعه کرد. این مرکز سیار مشاوره برای خانم های پناهجو می باشد.

ثبت نام در این کورس ها آغاز می شود. مهم است که برای ثبت نام به سرعت عمل گردد؛ زیرا علاقه مندان این کورس ها بسیار زیاد می باشند. برای همین پیشنهاد می شود تا از بهار سال آینده وب سایت های هر دو دانشگاه به صورت منظم بررسی گردیده و دیده شود که آیا اطلاعیه آغاز کورس های جدید زبان منتشر شده و روند ثبت نام آغاز شده است یا خیر؟

بهتر است به زودترین فرصت ممکن به آموختن زبان آلمانی روی آورده شود. در صورتی که در زمان معین، کورس زبان آلمانی در دانشگاه ها موجود نبود، می توان در آموزشگاه های زبان در کورس های زبان آلمانی دوره های آموزشی تا سطح ث ۱ را سپری کرد. این آموزشگاه های زبان، معمولا بعد از سطح ب۲، دوره های زبان آلمانی مربوط به کار را برگزار می کنند و به ندرت دوره های زبان آموزی برای دانشگاه را ارایه می دهند. به این دلیل که کورس های زبان آلمانی مربوط به کار، معمولا تمویل مالی می شوند و به همین خاطر متقاضی این کورس ها مجبور به پرداخت هزینه نمی باشند. اما کورس های زبان آلمانی برای دانشگاه تمویل مالی نمی شوند و متقاضی احتمالا شخصا باید هزینه های این کورس ها را پرداخت نماید. فرق میان کورس های زبان مربوط به کار و کورس های زبان برای دانشگاه این است که کورس های زبان برای دانشگاه در یک سطح بالاتر آموزشی قرار دارند. اما در صورتی که این امکان وجود ندارد که در یک کورس زبان آلمانی برای دانشگاه ثبت نام صورت گیرد، می توان سطح زبان لازم برای ورود به دانشگاه را در کورس های زبان برای کار نیز بدست آورد.

برای تحصیل در آلمان و یا به پایان رساندن رشته تحصیلی در کشور مبدا که نیمه تمام گذاشته شده است، به دو چیز نیاز است: مدرک زبان سطح ث ۱ و مجوز ورود به دانشگاه. در این مقاله به شما توضیح داده خواهد شد که چگونه به این دو پیش نیاز دانشگاه های آلمان دست یابید.

مدرک زبان سطح ث ۱

تعداد زیادی از دانشگاه های برلین کورس های مخصوص زبان آلمانی برای آن عده پناهجویانی که قصد تحصیل در دانشگاه های آلمان را دارند، برگزار می کنند. این کورس های آمادگی دانشگاه، به هدف بلند بردن توانایی زبانی پناهجویان به سطحی که آنها بتوانند در دانشگاه ها تحصیل کنند، برگزار می شوند. متقاضیان این کورس ها در برلین بسیار زیاد می استند، بنا براین، مهم است تا متقاضی برای تسریع روند ثبت نام در این کورس ها آمادگی خاص داشته باشد.

دانشگاه فنی برلین نیز کورس های زبان آلمانی برای آمادگی تحصیل برگزار می کند اما این کورس های زبان مخصوص کسانی است که می خواهند در آینده در یکی از رشته های ریاضیات، انفورماتیک، علوم طبیعی و علوم فنی تحصیل کنند. در ژانویه ۲۰۱۸ در این دانشگاه یک کورس زبان سطح ب۲ و ث ۱ آغاز می شود. برای ثبت نام در کورس ب۲ متقاضی باید مدرک زبان ب ۱ داشته باشد و برای ثبت نام در کورس ث ۱ متقاضی باید دارای مدرک ب۲ باشد.

در دانشگاه های فرای برلین و هومبولت، نیز کورس های زبان آموزی برای آمادگی دانشگاه موجود است. این کورس ها اکثرا در ترم زمستانی برگزار می شوند. یعنی احتمالا آغاز کورس بعدی در سپتامبر ۲۰۱۹ خواهد بود. معمولا چند ماه قبل از آغاز کورس، روند

Links zu Deutschkursen an Berliner Universitäten:

معلومات بیشتر در مورد کورس های زبان آلمانی در دانشگاه ها
تجدون في هذه الروابط التالية معلومات حول دورات اللغة الألمانية في جامعات برلين

Freie Universität (FU)

دانشگاه فرای برلين

الجامعة الحرة:

[www.fu-berlin.de/sites/welcome/
angebote-welcome/deutschkurse/
index.html](http://www.fu-berlin.de/sites/welcome/angebote-welcome/deutschkurse/index.html)

Technische Universität (TU):

دانشگاه فنی برلين

الجامعة التقنية:

www.tu-berlin.de/?id=169050

Weitere Infos und Angebote für Geflüchtete:

معلومات بیشتر در مورد کورس های زبان آلمانی برای پناهجویان
المزيد من المعلومات والعروض للاجئين:

Humboldt-Universität (HU):

در دانشگاه هومبولت

الجامعة الحرة:

www.international.hu-berlin.de/de/internationales-profil/refugees-welcome-an-der-hu

Links zur Anerkennung von Bildungsabschlüssen und Zeugnissen:

لينك های رهنما برای تعیین سطح مدارک تحصیلی خارجی
تجدون في هذه الروابط معلومات عن الاعتراف بالوثائق والشهادات التعليمية:

Online-Datenbank zur Bewertung ausländischer

Bildungsnachweise:

بانک اطلاعاتی آنلاین برای تعیین سطح مدارک تحصیلی خارجی
آنابین

تجد في هذا الرابط قاعدة بيانات لتقييم الشهادات التعليمية
الأجنبية:

www.anabin.kmk.org/anabin.html

Arbeits- und Servicestelle für internationale Studienbewerbungen:

مرکز خدماتی برای دانشجویان بین المللی برای تعیین
سطح مدارک تحصیلی

تحت هذا الرابط تجدون معلومات من قبل مكتب الخدمات
لفحص طلبات التقديم للدراسة الجامعية من الدول الأجنبية:

www.uni-assist.de

Weitere Infos und Unterstützung:

معلومات بیشتر

المزيد من المعلومات والدعم في طلب التقديم للدراسة الجامعية:

Mobile Bildungsberatung für geflüchtete Frauen,

مرکز سیار مشاوره برای خانم های پناهجو

في هذا العنوان تجدون المشورة التعليمية المتنقلة للنساء اللاجئات:

Gutsmuthsstraße 23, 12163 Berlin

Email: mobibe@goldnetz-berlin.de

Telefon: 030-22 19 22 500

Unwissenheit schützt vor Strafe nicht

Viele Geflüchtete unterschätzen die Bedeutung der Unterschrift unter Verträgen in Deutschland

HARETH ALMUKDAD

Seit ich in Deutschland bin, habe ich mehrfach die Erfahrung gemacht, dass bereits ein mündliches „Ja“ ausreichen kann, um einen Vertrag zu schließen und dazu führen kann, monatlich für eine Dienstleistung zahlen zu müssen, ganz zu schweigen von einer Vertragsunterschrift. In meiner Heimat Syrien bedeutet eine Unterschrift bloß Tinte auf dem Papier. Hier in Deutschland hingegen ist sie bindend und kann weitreichende Folgen haben. Ich kenne so manche Landsleute, die einen Vertrag unterschrieben haben, den sie gar nicht richtig verstanden oder dessen Kleingedrucktes sie nicht bis ins letzte Detail gelesen hatten – um daraufhin erstaunt festzustellen, dass jeden Monat Geld von ihrem Konto abgebucht wurde. In der Folge waren sie dazu gezwungen, sich damit herumzuzergern oder sich sogar einen teuren Rechtsanwalt zu nehmen, um den Vertrag aufzuheben.

Sehr häufig sind unzureichende Sprachkenntnisse der betroffenen Geflüchteten Ursache derartiger Vorgänge, von denen manch einer meinen mag, es sei Betrug. Das ist es allerdings keineswegs, immerhin hat man der Sache selbst zugestimmt

und Schriftstücke unterschrieben, ohne sie davor gelesen zu haben. Die jeweilige Firma ist also im Recht. Es gilt: Unwissenheit schützt vor Strafe nicht!

Es gibt zahlreiche Beispiele und Varianten solcher Vorfälle. Ein mir bekannter Syrer sah auf Facebook einen Hinweis, er habe ein iPhone gewonnen. Er sollte seine persönlichen Daten eingeben, um das Geschenk zu erhalten. Tatsächlich wurde ihm sein Geschenk zugestellt, allerdings zusammen mit einem Schreiben, er habe ein Zwei-Jahres-Abonnement für eine Monatszeitschrift abgeschlossen und müsse daher monatlich 14 Euro bezahlen.

Vor einigen Monaten war ich selbst auf der Suche nach einem Internetanbieter. Im Shop eines großen Internet- und Telefonanbieters beriet mich ein Mitarbeiter. Er unterbreitete mir einige Angebote und fragte mich nach meinen persönlichen Daten, damit er mir den Vertrag zuschicken und ich ihn mithilfe eines deutschen Freundes genauer durchsehen konnte. Eine Woche darauf, ich hatte den Vertrag noch nicht unterschrieben, erhielt ich ein Paket, in dem ein Router und ein Vertrag mit einem

höheren monatlichen Tarif enthalten waren, anders als ich es mit dem Mitarbeiter im persönlichen Gespräch vereinbart hatte. Als ich ihn dann anrief, stritt er alles ab. Die gesetzliche Frist zur Vertragskündigung von 15 Tagen sei bereits verstrichen, und ich sei jetzt für ganze zwei Jahre an den Vertrag gebunden. In der Folge hatte ich viele Scherereien und Schriftwechsel, bis die Sache geklärt war. Wie ich gehört habe, passiert so etwas öfter, und nicht selten müssen solche Angelegenheiten mithilfe eines Rechtsanwalts geklärt werden, wodurch erhebliche Kosten entstehen.

Lockangebote enthalten oft großartige Versprechungen. Ein Freund von mir hatte eines Tages einen Gutschein über eine Gratisreise nach Frankreich in der Post. Einzige Bedingung: Er sollte eine Teilnahmegebühr von 20 Euro auf ein bestimmtes Bankkonto überweisen. Statt die Firma zuerst einmal im Internet zu suchen, überwies er sogleich – um sich sodann für zwei Jahre als Mitglied in einem Sportverein wiederzufinden.

Die meisten solcher Geschichten resultieren aus mangelnden Deutschkenntnissen, zu geringem Wissen über das deutsche Gesetz

Foto: Hareth Almukdad

und der Angst, derlei Angelegenheiten könnten sich im neuen Land zu einem peinlichen Thema entwickeln. Daher: Schäm dich nicht zu sagen: „Ich verstehe das nicht.“ Nimm dir Zeit, jeden Vertrag zu lesen, bevor du unterschreibst. Frag einen Muttersprachler um Rat. Unterschätze niemals den Wert deiner Unterschrift!

Gib deine persönlichen Daten niemals auf irgendeiner Homepage preis; sie könnten dafür verwendet werden, dich in einen Vertrag für irgendwelche Dienstleistungen oder Produkte hineinzuziehen, die du überhaupt nicht brauchst. Trau niemals einem Angebot von irgendwelchen ominösen Firmen. Hüte dich vor Werbeanzeigen und Links zu kommerziellen Websites in sozialen Netzwerken; um Verträge über Produktkäufe und

Dienstleistungen abzuschließen, bedienen sich Firmen fragwürdiger Methoden, die man nicht für möglich halten würde. Sei vorsichtig bei Anrufen von unbekannt Nummern, bei denen du nach persönlichen Daten gefragt oder eventuell sogar mit deinem Vor- und Familiennamen angesprochen wirst. Es gibt viele Wege, um an deine Telefonnummer zu gelangen und dich während des Gesprächs über deine vollständigen Daten auszufragen. Jedes Wort von dir könnte bei solch einem Gespräch eine mündliche Zustimmung zu einem Vertrag sein. Und: Nichts auf dieser Welt gibt es umsonst!

Wenn du trotzdem in eine Falle trittst, dann kümmere dich innerhalb der im deutschen Gesetz festgelegten Frist von 15 Tagen darum,

den Vertrag zu kündigen. Suche Rat bei Experten, die Unterstützung für Geflüchtete bieten, etwa bei der Diakonie, der Caritas oder dem DRK. Sie sind kostenlos und können dich dabei unterstützen, den Schaden zu begrenzen.

التوقيع

القانون لا يحمي المغفلين

حارث المقداد

إسماك الكامل لأنه وببساطة قد يستعمل هذه المعلومات لتوريطك بعقد خدمات أو منتجات لا حاجة لك فيها .

لا تصدق أي عرض تقدمه شركات وهمية حتى لو أخبرك عنه شخص وإدعى أنه جربه .

حافظ جيداً على مستنداتك الشخصية من هوية وجواز سفر و أية أوراق ثبوتية تحتوي على معلوماتك الشخصية . ولا تترك نسخة منها في أي مكان سوى في منزلك .

إبتعد قدر المستطاع عن الإعلانات والمواقع التجارية المنتشرة على شبكات التواصل الاجتماعي فلديهم طرق وأساليب لتنفيذ عقود بيع منتجات وخدمات لا تخطر على بال أحد .

إحذر الاتصالات من أرقام مجهولة قد تطلب فيها المتصلة أو المتصل معلومات شخصية أو حتى قد تخبرك بأسمك الأول أو اسم العائلة فلهم عدة طرق للحصول على رقمك ويطلبون منك بعدها معلومات كاملة وتفصيلية فكل كلمة تتلفظ بها قد تكون موافقة صوتية على عقد إكتفي بالاعتذار من المتصل وأغلق الخط .

قاعدة عريضة إحتفظ بها لا يوجد شيء دون مقابل في هذه الحياة .

في حال حدوث مثل هذه الحالات سارع لإلغاء عقدك في المدة القانونية وهي ١٥ يوم من تاريخ إعطاء المعلومات أو التوقيع وهو حق يكفله القانون الألماني وإستشر أهل الخبرة والجمعيات الأهلية التي تعمل على دعم اللاجئين كمنظمة دياكوني أو خبراء القانون في الكاريتاس فخدماتهم مجانية وحلولهم مجدية وفعالة ولديهم خبرة طويلة في مثل هذه القضايا.

قبل أن أوقع العقد وإذ بعد أسبوع أتلقى طرداً يحتوي على جهاز راوتر وعقد ولكن بزيادة في المدفوعات الشهرية ويجب أن أدفع مقابل زيارة الفني لتوصيل الخط وهذا كله بالطبع لم يذكر في حديثي مع الموظف وعند اتصالي بالموظف أنكر كل الكلام وقال نحن نعتزف على ما كتب في الورق وقد فاتتكم المهلة القانونية لفسخ العقد والتي تمتد ل ١٥ يوم من تاريخ توقيع العقد وبما أنني لم أكن قد انتقلت للمنزل الجديد ألزمت بعقد لعامين كاملين وبشروط الشركة واختصاراً مني للمشاكل وكثرة الأوراق ولا سيما أن مثل هذه القضايا قد يتطلب توكيل محامين ومصاريف كبيرة .

فالقصة تبدأ دائماً بإبتسامة عريضة ووعود ذهبية وحتى رحلات سياحية كالتي ربحها أحد أصدقائي حيث وجد قسيمة في صندوق بريده تعلمه بحصوله على رحلة مجانية الى فرنسا ولكن يتوجب عليه تحويل ٢٠ يورو كرسوم إشتراك لحساب بنكي ولم يكلف نفسه عناء البحث عن اسم الشركة على الإنترنت مثلاً بل قام بتحويل المبلغ ليصله إشتراك في نادي رياضي لمدة عامين .

إذاً غالب القصص تعتمد على جهل في اللغة وقلة معرفة بالقانون الألماني وخوف من تطور الموضوع في هذا البلد الجديد.

لاتخجل من كلمة ” لم أفهم ” ،خذ وقتاً كافياً لقراءة أي عقد يتطلب إمضائك ولامانع من اللجوء لأهل الخبرة في اللغة والقانون قبل الإقدام على مثل هذه الخطوات ولاتستهن بتوقيعك،فهوليس كما في بلادنا مجرد حبرعلى ورق .

لا تعطي معلومات لأي شخص أولأي موقع إلكتروني وخصوصاً عنوان سكنك وحتى

في بلداننا ياعزيزي إذا أردنا أن نمدح رجلاً وامرأة وصفناه بأنه ” كلمته عقد ” للدلالة على صدقه وإيفائه بإلتزاماته .

كذلك الأمرنا في ألمانيا كلمة نعم تلفظها عن غير قصد قد تكون بمثابة عقد تلنزم فيه دفع مبلغ معين شهرياً للشركة صاحبة العقد مقابل خدمة قد لا تكون تحتاجها،فمابالك بالتوقيع أوالإمضاء فقد ألتقيت بالعديد من القادمين الجدد الذين تورطوا بالتوقيع على عقد لم يفهموه أولم يطلعوا على جميع شروطه ليفاجئوا بمبالغ أوضرائب أخرى يتم إقتطاعها كل شهر من رصيدهم،مما اضطرهم للخوض بتفاصيل متشعبة وتوكيل محامين قديكلفهم مبالغ إضافية مقابل إلغاء العقد فأحدهم وصله رابط عشوائي على صفحته في الفيس بوك ومضمون الرسالة بأنك ربحت جوال آيفون ولكن يتوجب عليك إدخال كامل بياناتك الشخصية لتتلقى الهدية وهذا ما حصل بالفعل ولكنه تلقى رسالة من الشركة تعلمه بأنه إشتراك في جريدة شهرية لمدة عامين وهو ملزم بتسديد مبلغ ١٤ يورو شهرياً وإلا ستتم ملاحقته قانونياً بتهمة الإخلال بالعقد .

وبسبب ضعف اللغة التي تجعل من اللاجئين مادة دسمة لمثل هذه العمليات التي يعتبرها البعض حالة نصب ولكنك وافقت ووقعت على أشياء لم تقرأها أصلاً فوضع الشركة قانوني بالكامل والقانون لا يحمي المغفلين“

إلتقيت مرة بأحد موظفي شركات خدمات الإنترنت وكنت يومها أبحث عن شركة لأشترك لديها ولكني لم أجد العرض المناسب قدم لي عدة عروض أعجبنى أحدهم وطلب مني معلوماتي الشخصية ليرسل لي العقد و أطلع عليه بمساعدة من صديق ألماني وبالفعل

Wohnen am Rand

Die Unterbringung von Geflüchteten im Bezirk ist ein Schlüssel für die Integration

RITA ZOBEL

„Was die Menschen, die hierher geflüchtet sind, jetzt am meisten brauchen, sind eine Wohnung und Arbeit“, sagt Marika Puschmann, die stellvertretende Leiterin der Gemeinschaftsunterkunft am Ostpreußendamm 108. Mit Wohnraum sieht es aber in der ganzen Stadt schlecht aus. In Berlin fehlen etwa 120.000 bezahlbare Wohnungen. Die meisten Bewohner der Unterkunft leben schon seit der Eröffnung im August 2015 dort, wie Frau Puschmann betont. Fluktuation gab es bis zum Sommer 2016 etwa durch Rückführungen in „sichere“ Herkunftsländer, aber auch, weil die Menschen bis dahin noch eine bezahlbare Wohnung finden konnten. Seither zieht von den jetzt 281 Bewohnern kaum noch jemand aus. Die vorübergehende Unterbringung, die für etwa drei Jahre geplant war, wird aller Voraussicht nach zu einer längerfristigen Angelegenheit.

In puncto Schaffen von Wohnraum konnte im Bezirk bisher nicht viel erreicht werden. So wurden im Frühjahr zwar alle Notunterkünfte geschlossen und die Turnhallen „freigezogen“. Die Menschen konnten jedoch nicht im Bezirk untergebracht werden und wurden zum Großteil in neue, sogenannte modulare Unterkünfte für Flüchtlinge (MUF) nach Marzahn umgesiedelt.

Auch im September noch wurden insgesamt 58 Personen aus den Gierso-Unterkünften in der Klingsorstraße und der Goerzallee wegen Streitigkeiten mit dem Landesamt für Flüchtlingsangelegenheiten (LAF) kurzfristig in eine MUF nach Buch verlegt, obwohl die Kinder hier in Steglitz-Zehlendorf zur Schule oder in die Kita gehen bzw. gingen und dort gut angekommen waren. Der eigens für sie eingerichtete Bus-Shuttle-Dienst funktionierte nicht zuverlässig, so dass sich einige Eltern gezwungen sahen, ihre Kinder quer durch die ganze Stadt zur Schule zu begleiten. Für sie gab es zwar die Option, nach Steglitz zurückzukehren, wie die Bezirksstadträtin für Jugend und Gesundheit, Carolina Böhm, versichert. Das Angebot bezog sich allerdings auf die im November neu eröffnete Containersiedlung in der Lissabonallee. Für viele der Bewohner kam die Rückkehr in ein Containerdorf aber nicht mehr in Frage.

Neben der Lissabonallee wurde im November schließlich auch die temporäre Gemeinschaftsunterkunft in der Finckensteinallee bezogen. Bei diesen Containerdörfern, die jeweils rund 250 Menschen Unterkunft bieten, kam es zu enormen Verzögerungen der Bauzeit.

Beim Tag der offenen Tür am 17. November hatten die Nachbarn

der Gemeinschaftsunterkunft Finckensteinallee die Gelegenheit, sich die Anlage anzusehen. Bezirksstadträtin Böhm, die auch für Migration und Integration im Bezirk zuständig ist, erinnerte dabei mit einem Zitat von König Friedrich Wilhelm I. – auch als ‚Soldatenkönig‘ bekannt – „an die lange Tradition der preussischen Einwanderungspolitik“. Er hatte im Jahr 1732 an der Dorfkirche Zehlendorf aus Salzburg geflüchtete Protestanten mit dem Ausspruch begrüßt „Mir neue Söhne, Euch ein mildes Vaterland“, wie dort auf einer Bronzetafel an der Friedhofsmauer vermerkt ist. Diese Einladung verband die Bezirksstadträtin geschickt mit der Einwanderungspolitik der Kanzlerin. Während der König auf neue Soldaten setzte, holte auch die Kanzlerin die Menschen nicht uneigennützig ins Land, sondern setzt auf neue Arbeitskräfte, die dringend benötigt werden. Im Sinne dieser Tradition rief Bezirksstadträtin Böhm die Nachbarn auf, den Bewohnern offen zu begegnen.

Ende Januar 2018 soll auch die erste feste MUF im Bezirk eröffnen. Sie wird in der Bäkestraße von der degewo und im Auftrag des Landesamts für Flüchtlingsangelegenheiten (LAF) gebaut. Monika Hebbinghaus von der Presseabteilung des LAF erläutert, dass dies nach dem Bau der

Im November wurden nach langer Verzögerung zwei Containersiedlungen im Bezirk eröffnet. Die Bewohner kommen aus der Notunterkunft im ehemaligen Rathaus Wilmersdorf.
Foto: Hareth Almukdad

‚Tempohomes‘ nun die zweite Welle der Unterbringungspolitik darstellt. Die Vergabe der Wohnungen wird zentral erfolgen und in erster Linie Menschen berücksichtigen, die noch immer in Notunterkünften leben. Containersiedlungen zählen nicht dazu. Sie bestätigt, dass die Bauzeit der meisten MUFs im Vergleich zu

den ‚Tempohomes‘ viel kürzer ist, obwohl es sich um feste Wohnblocks handelt. Die fünfgeschossigen Gebäude werden in Schnellbauweise errichtet. Während die Containerdörfer wie am Hohentwielsteig oft in sehr entlegenen Gebieten liegen, kann die Lage am Teltow-Kanal mit unmittelbarer Anbindung an die ortsübliche

Bebauung und ihre Nachbarschaft jedenfalls als integrationsfördernder bezeichnet werden. Dies ist auch bei der geplanten MUF in der Leonorenstraße der Fall.

Dass diese Wohnungen nicht nur Geflüchteten zugutekommen sollen, sondern langfristig auch Studierenden oder anderen einkom-

Foto: Hareth Almukdad

menschlichen Menschen günstigen Wohnraum bieten, stellt einen weiteren integrativen Ansatz dar. Mit dieser Mischwohnform kann einer sozialen Isolation und möglicher Ghettoisierung entgegengewirkt werden. Die Frage ist nur, warum nicht mehr auf solche Konzepte geachtet wird. Denn die Frage der Integration

ist nicht nur eine Frage der Unterbringung von Geflüchteten, sondern eine Frage der sozialen Gerechtigkeit, und dies betrifft letztendlich die gesamte Gesellschaft. Für Bezirksstadträtin Böhm, die sich im Dezember an einem Integrationskonzept für Berlin beteiligen wird, gilt es diese und noch viel mehr Fragen zu lösen. Für

sie ist die Integration dann gelungen, wenn das Wort „Flüchtling“ nicht mehr im Raum steht, sondern sich als Zustandsbeschreibung aufgelöst hat, weil die Menschen über einen gesicherten Status verfügen.

Als „MUF“ wird eine modulare Unterkunft für Flüchtlinge bezeichnet. Die meist fünfgeschossigen Wohnblocks sind in Festbauweise errichtet. Die unterschiedlich großen Wohnungen bieten insgesamt bis zu 250 Menschen Wohnraum. Langfristig sollen nicht nur Geflüchtete, sondern auch andere Menschen mit geringem Einkommen dort wohnen können. Der Senat rechnet mit einer Nutzungsdauer von 60 Jahren.

„Tempohomes“ werden die temporär geplanten Containersiedlungen (temporary homes), die als Gemeinschaftsunterkünfte dienen, verschönernd genannt. Mit einer „schnellen“ Lösung hat es aber nichts zu tun, denn die Bauzeit dauert oft länger als bei modularen Unterkünften. Sie sollen für drei Jahre genutzt werden.

Heimweh

Ein Mädchen vermisst ihr Sonnenland

KHATEREH RAHMANI

Foto: Hareth Almukdad

Als ich jung war und man von Auswanderung sprach, gingen viele schöne Dinge durch meinen Kopf. Auswanderungen waren immer mit Vorstellungen wie neuen Gefühlen, neuen Erfahrungen, attraktiven Hobbys, neuen Menschen und besseren Gelegenheiten verbunden. Aber als ich erwachsen war und selbst auswandern musste, hatte ich verstanden, dass das Auswandern nicht nur diesen Vorstellungen entsprach, sondern auch eine andere Seite hatte, welche ich dann erst kennenlernte.

Je älter ich wurde, desto größer wurden die Probleme in meinem Land, dem Iran: falsche Politik, unfähige Politiker. Meine Meinungen passten nicht zur aktuellen Politik der Regierung. Meinungsfreiheit gab es nicht. Ich fühlte die Unter-

drückung mit Leib und Seele, fühlte mich nie sicher, lebte mit ständiger Angst, hatte Stress mit den kleinsten Dingen des Lebens und durfte nicht einmal selber entscheiden, was ich anziehe. Dadurch war ich sehr verunsichert. All diese Probleme haben am Ende dazu geführt, dass ich aus meinem Land geflüchtet bin.

Es war eine schwere Entscheidung, meine Familie, meine Freunde und alles, was mein Herz beehrte, zurückzulassen und zu einem Ort zu gehen, von dem ich nicht wusste, was mich in der Zukunft erwarten würde. Aber ich habe mich auf den Weg nach Europa gemacht und kam nach Deutschland, auf einen neuen Kontinent, in ein neues Land, mit einer neuen Kultur und einer neuen Sprache, mit Menschen, die ich kaum

verstehe. Die ersten Monate meines neuen Lebens verbrachte ich wie in einem Schockzustand. Das war so, als wäre ich plötzlich in einer völlig anderen Welt. Ich war furchtbar aufgewühlt und einsam. Dazu kam noch, dass ich die Sprache nicht beherrschte. Jetzt, wo ich seit ungefähr 21 Monaten in Deutschland bin, habe ich sowohl schöne als auch bittere Erfahrungen gesammelt, habe die Sprache gelernt und neue Freunde gefunden. Nur das Heimweh ist nicht besser geworden. Es ist mein ständiger Begleiter. Ich bin zwar hier, aber mein Herz ist in meiner Heimat bei meiner Familie.

Ich weiß, dass mich kaum einer verstehen kann. Dieses seltsame Gefühl können nur die verstehen, die das schon selbst erlebt haben. Es ist sehr schwer, wenn man gezwungen ist, seine Heimat zu verlassen, um an einen Ort zu gehen, an dem man sich nicht zugehörig fühlt.

Ungewollt bin ich hier, kann nicht zurück und muss hier bleiben. Ich muss Gründe finden, damit das Bleiben leichter für mich wird und ich diese Schmerzen besser ertragen kann. Ich muss so tun, als ob ich keine Schwierigkeiten habe und muss meiner Familie sagen, dass hier alles in Ordnung ist. Ich muss zu meiner Mutter sagen: „Sei nicht traurig, mach dir keine Sorgen, alles ist super“. Aber was mache ich mit meinem Herzen? Was kann ich tun, dass es meinem Herz besser geht? Manchmal

muss ich mich überreden und mir sagen, dass doch alles toll ist. Jeder hat doch in seinem Leben Schwierigkeiten, und ich bin nicht die Einzige. Ich muss mich mit den wenigen Freunden zufrieden geben und mit dem Wiedersehen mit meiner Mutter und meiner Schwester durch die Kamera meines Mobiltelefons, durch welches ich auch ihre Küsse erhalte. Wie freut sich da mein Herz!

Ich sage mir immer wieder, ich muss glücklich sein und stark bleiben. Aber wenn ich mir einen Kaffee einschenke, mich auf einen Stuhl setze

und durch das Fenster in den winterlichen Himmel schaue, kommen auf einmal alle meine Probleme und alles, was ich erlebt habe, wieder hoch. Dazu kommen die Tage, an denen ich mit Briefen des Sozialamts überschüttet wurde. Die Tage, an denen ich über das Verhalten meines Sachbearbeiters auf dem Sozialamt traurig und verletzt war. Die Tage, an denen ich hier in Deutschland müde und depressiv wurde und ich Angst hatte, von den Umständen überfordert zu werden. Die Tage, welche voller Einsamkeit vergingen und die mit Heu-

len endeten. Das schlucke ich alles herunter, lächle und sage zu mir, es werden schönere Tage kommen. Es muss regnen, damit danach ein Regenbogen entsteht, und es muss saure Zitronen geben, damit man einen Saft daraus machen kann.

Egal wo ich bin, in welchem Land auch immer, kämpfe ich. Und ich werde mir ein schönes Leben aufbauen und werde mir Frieden schenken, weil ich – einem persischen Sprichwort folgend – ein Mädchen des Sonnenlandes bin.

دختر دل‌تنگ سرزمین آفتاب

خاطره رحمانی

عالی است. هر کسی در زندگی سختی دارد و تنها من نیستم. دلم را به اندک دوستانم، به دیدن مادر و خواهرانم از پشت صفحه موبایل و به بوسه‌هایی که از صفحه موبایلم برایم می‌فرستند، خوش می‌کنم. چقدر دلخوشی دارم من! باید خوشحال باشم و باید مثل همیشه مقاوم باشم.

فنجانی قهوه میریزم. روی صندلی می‌نشینم و از پنجره منظره زمستانی بیرون را نظاره می‌کنم. تمام سختی‌ها و مشکلاتی که تاکنون داشتم به یک باره از ذهنم می‌گذرد. روزهایی که در آلمان خسته و افسرده شدم روزهایی که احساس ترس داشتم، روزهایی که به تنهایی گذشت، روزهایی که با گریه به سر کردم. روزهایی که غرق در نامه و مشکلات سوسیال بودم. روزهایی که از اخلاق بد مسئول پرونده ام در سوسیال آزرده خاطر بودم. همه را به یاد می‌آورم. اما با تمام اینها دل‌تنگی‌ام را قورت میدهم و لبخند می‌زنم. به خود می‌گویم: «زندگی زیباست و با تمام سختی‌هایش باید زندگی کرد و لبخند زد. روزهای خوب خواهند آمد. بارانی باید تا رنگین کمانی برآید و لیموهای ترش باید تا شربت‌ی گوارا فراهم آید.»

بله! من دختر سرزمین آفتابم. در هر جای دنیا که باشم مبارزه می‌کنم و زندگی قشنگی برای خودم ساخته، آرامش را به خودم هدیه می‌دهم.

که اصلاً نمی‌توانم درست درک‌شان کنم و به سختی می‌توانم آنها را بفهمم. در چند ماه اول زندگی در آلمان کاملاً شوکه بودم. انگار در عالمی دیگر سیر می‌کردم. تنها و سردرگم. کلافه بودم از دوری! بلد نبودن زبان هم یکی از مشکلات اساسی بود.

حالا که تقریباً ۱ سال و ۹ ماه از ورود من به آلمان می‌گذرد، بسیار تجربه پیدا کرده‌ام، بزرگ شده‌ام. دوستان خوب پیدا کرده‌ام. زبان یاد گرفتم. خاطرات تلخ و شیرین ساختم. اما تنها چیزی که از بین نرفته، دل‌تنگی است. من اینجا هستم در کشوری جدید با دل‌تنگی زیاد! خودم اینجا استم ولی دلم در وطنم کنار خانواده ام. میدانم تا کسی دور از وطن نباشد نمیتواند این حس غریب را درک کند. خیلی سخت است که آدم مجبور شود از زادگاهش دور باشد و به جایی برود که متعلق به او نیست.

اما ناخواسته اینجا هستم و ناگزیرم تحمل کنم. بمانم و تلاش کنم. دلم را به چیزهایی بند کنم که مانند برایم سخت نشود و راحت‌تر بتوانم درد غربت را تحمل کنم. حالا باید خودم را بزنم به بی‌خیالی و به خانواده بگویم اینجا همه چیز خوب است. به مادرم می‌گویم: «غصه نخور، گریه نکن نگران من نباش. همه چیز عالیست.»

اما تکلیف دلم چه می‌شود؟ برای دلم چه کنم؟ حال دلم را چطور خوب کنم؟ گاهی خودم را گول می‌زنم و به خودم می‌گویم همه چیز

در جوانی هر باری که در مورد مهاجرت حرف زده می‌شد، در ذهن من یک عالم چیزهای خوب تداعی می‌شد. مهاجرت برایم همیشه تداعی‌گر چیزهای خوبی مانند یک حس جدید، تجربه‌های نو، آدمهای جدید، سرگرمی‌های جذاب و موقعیت‌های بهتر بود. اما وقتی بزرگ شدم و مجبور به مهاجرت، فهمیدم که مهاجرت فقط آن چیزهای خوبی که من فکر می‌کردم نبود، بلکه روی دیگری هم داشت که تجربه مهاجرت مرا با این روی دیگر آن آشنا کرد.

هر چه بزرگتر شدم مشکلات نیز بزرگتر شدند. مشکلاتی که شاید تا آن زمان متوجه آن‌ها نبودم. با تمام وجود این مشکلات را حس می‌کردم و اذیتم می‌کردند. مشکلات زیادی در کشورم بر سر راهم بودند. سیاست غلط و سیاستمداران بی‌کفایت، نداشتن آزادی فکر و اندیشه، حتی نمی‌توانستم آزادانه تصمیم بگیرم چه لباسی بپوشم، نبودن حس امنیت، وجود ترس و استرس حتی در جزئی‌ترین مسائل زندگی وجود داشت. واقعاً گیج بودم! تمام این مشکلات سرانجام من را مجبور به فرار از وطنم کرد. به یک باره تصمیم گرفتم تمام خاطرات قشنگم را، خانواده‌ام، دوستانم و دلبستگی‌هایم را رها کنم و بروم به جایی که دقیقاً نمی‌دانستم در آنجا چه آینده‌ای در انتظارم است.

به آلمان آمدم، یک کشور جدید در یک قاره جدید، با فرهنگ و زبان جدید، با مردمانی

NICHT AUFGEBEN!

EIN KOMMENTAR VON SOMAYEH RASOULI

Zeichnungen: Robert Jordan

Manchmal passieren im Leben Dinge, auf die wir keinen Einfluss haben. Das ist manchmal gut und manchmal schlecht. Geschieht etwas Gutes, fühlt man sich gestärkt und findet Motivation. Das hilft dabei, positiv in die Zukunft blicken zu können. Manchmal hingegen passiert etwas Schlechtes, wodurch man seinen Mut verliert. Ich habe viele Menschen gesehen, die wegen Krieg und inneren Krisen in ihren Ländern ihre Heimat verlassen mussten. Plötzlich mussten sie an einem neuen Ort leben – inmitten einer anderen Kultur und mit einer fremden Sprache. Diese Menschen sind dann zwar in Sicherheit, müssen sich aber ein neues Leben aufbauen. Oft verlieren Geflüchtete ihre Identitäten, welche sie sich in ihrer Heimat mühevoll erarbeitet hatten. Mit ihrer Ankunft im neuen Leben müssen sie ihre Identität wieder finden, und das ist gar nicht so einfach. Ein großes Sorgen-

paket drückt wie eine Last. Während sie sich bemühen, ihren Weg zu finden, fallen sie wieder und wieder hin. Jedes Mal, wenn sie fallen, erinnern sie sich wieder an ihre Vergangenheit. Wie schwer ist es, unter diesen Bedingungen ein neues Leben aufzubauen! Menschen, die vor dem Krieg geflüchtet sind, suchen in der Ferne Schutz mit der Hoffnung auf ein Leben in Frieden. Dann aber lehnt dieses Land den Asylantrag einfach ab. Oft ist dies der erste Schritt zu einem aussichtslosen Leben. Der Schutzsuchende verliert dadurch seine Motivation und alle Hoffnung auf einen Neubeginn. Was bleibt, ist ein Gefühl der Ablehnung – des Nicht-dazugehören-Dürfens. Es ist ein zerstörendes Gefühl, welches sie jahrelang begleitet, und zu einem schwer zu bewältigenden Stolperstein wird. Aber was kann man tun? Muss man diese Niederlage akzeptieren? Sicher nicht!

Man muss kämpfen, um die Hin-

dernisse zu überwinden. Man muss seine Ziele im Leben in jeder Situation weiter verfolgen und voller Energie in die Zukunft blicken. Man muss Tag für Tag stärker werden, aus der Vergangenheit lernen und aus Erfahrungen Brücken in die Zukunft bauen. Ziele zu haben ist der einzige Weg, um ein neues Leben aufzubauen. Das erfordert Ausdauer und Beständigkeit. Stehenzubleiben und zurückzuschauen verhindert die wertvollen Momente im Leben.

Probleme entstehen oft gänzlich ohne dass wir Schuld daran haben. Aber sie zu bewältigen, liegt in unserer Hand. Mit jedem Versuch hat man eine weitere Chance, und viele Probleme erfordern mehrere Versuche. Man darf dabei nicht vergessen, dass jede Niederlage ein Anfang für einen Sieg sein kann.

از تلاش دست بردارید!

سمیه رسولی

در زندگی گاهی اوقات اتفاقاتی می افتند که ما در آن نقشی نداریم. این اتفاقات گاهی خوب و گاهی هم بد استند. وقتی اتفاق خوبی می افتد، انسان ها حس خوبی دارند و وقوع همین اتفاق خوب باعث انگیزه بیشتر شده باعث می شود تا انسان ها مشتاقانه به سوی هدف و آینده شان بروند. اما بعضاً اتفاقات بدی در زندگی می افتند که باعث نوعی بی ارادگی در انسان می شوند.

افراد زیادی را در این چند وقت اخیر دیدم که به خاطر جنگ و بحران داخلی در کشورهايشان مجبور به ترک وطن شان شده اند و در جای دیگری با فرهنگ و زبان کاملاً متفاوت زندگی می کنند. این انسان ها حالا به جای امنی آمده اند و باید برای خودشان زندگی جدیدی بسازند.

مهاجرت از این انسان ها حتی همان هویتی را که در وطن شان با صد زحمت و تلاش های بی شایبه برای خود ساخته بودند، را نیز می رباید. آنها با ورود به کشور جدید، ابتدا باید سعی کنند تا هویت سابق خود را بدست بیاورند که اصلاً کار آسان نبوده و نیست.

این افراد همراه با کوله بار سنگین مشکلات، در جریان تلاش شان برای احیای دوباره هویت، هر بار که می خواهند بایستند به

زمین می خورند و با هر بار به زمین خوردن، مشکلات تلخ گذشته برایشان یادآوری می شود و چه سخت است در این شرایط زندگی جدید ساختن!

خیلی ها تلاش می کنند تا پس از ورود به جامعه جدید، زندگی خود را از نو بسازند اما در این راه با موانع زیادی روبرو می شوند. مهاجر فرار کرده از جنگ، به امید زندگی در محیطی امن و آرام به کشور دیگر پناه می برد اما این کشور با رد درخواست پناهندگی این مهاجر، در قدم اول بی سرنوشتی را به مهاجر به بار می آورد و باعث تضعیف اراده مهاجر برای ساختن زندگی نو و یافتن جای پای برای خود در جامعه جدید می شود. حس تعلق نداشتن به جامعه به مهاجر دست می دهد. این حس مخربی است که سالها وی را همراهی خواهد کرد و سنگ جلوی پای وی در خیلی از فعالیت ها خواهد شد.

ولی چه میشود کرد. باید ایستاد و شکست را قبول کرد؟

نخیر! باید جنگید و به تمام مشکلات غلبه کرد. باید اهداف خود در زندگی را همیشه و تحت هر شرایطی دنبال کرد و پر انرژی به سوی آینده رفت. باید روز به روز قوی تر شد، از گذشته درس گرفت و تجربیات گذشته

را توشه راه آینده ساخت. تنها راهی که برای ساختن یک زندگی جدید داریم داشتن هدف است و در کنار آن استقامت کردن و پایداری برای رسیدن به آن.

ناامید شدن و توقف کردن، جز تلف شدن وقت و هدر رفتن لحظه های با ارزش زندگی هیچ کمک دیگری به انسان نمی کند، پس نباید ناامید شد و تسلیم مشکلات گردید. بلکه باید مبارزه کرد.

این را باید همه بدانیم که مشکلات بدون خواست و اراده ما رخ می دهند. ولی رفع کردن و عبور از آنها در دستان و اراده ماست. با هر بار کوشش دوباره برای عبور از یک مشکل، می توان جوابی بهتر از قبل گرفت. فراموش نباید کرد که هر شکست می تواند مقدمه یک پیروزی باشد.

Newsgroup Afghanistan

Tribüne für Geflüchtete in Berlin

ALI AHMAD REZAIE

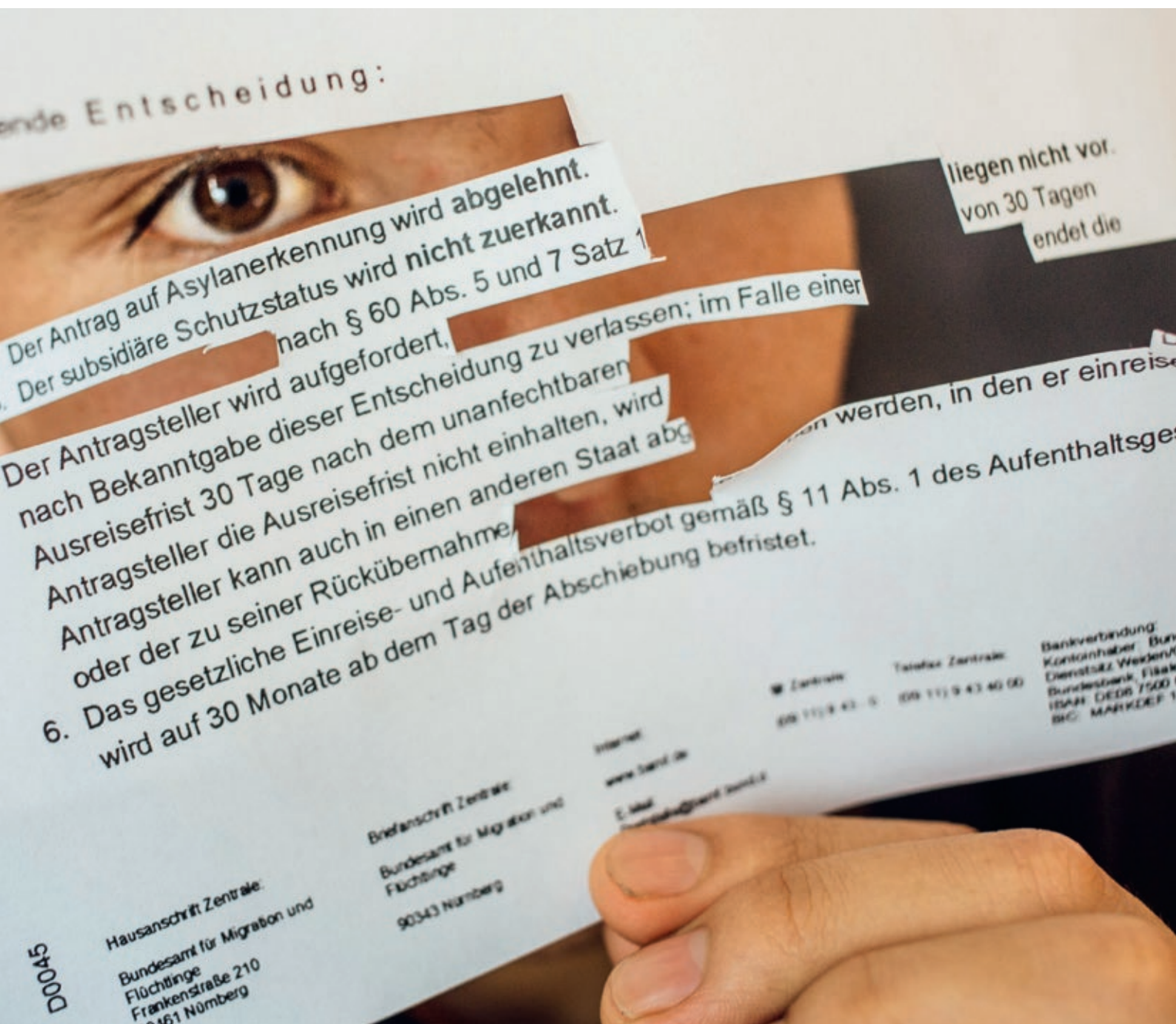

Foto: Katja Heinemann

Seit eineinhalb Jahren arbeite ich mit der Newsgroup Afghanistan zusammen. Die Newsgroup Afghanistan ist eine Gruppe von deutschen und afghanischen Jugendlichen. Bei ihren Aktivitäten geht es um die Gleichberechtigung der afghanischen Geflüchteten. Sie sind auch Vermittler zwischen afghanischen Geflüchteten, deutschen Politikern und der deutschen Gesellschaft. Die Gruppe besteht aus zwölf afghanischen und auch aus deutschen Bürgern. Sie versucht, mit kulturellen Veranstaltungen wie Fotoausstellungen eine Brücke zwischen den Afghanen und der deutschen Gesellschaft zu bauen.

Über facebook habe ich von der Gruppe erfahren. Da hatte sie eine Anzeige zu einer Audio- und Bilderausstellung geschaltet. Personen, welche Interesse an Fotografie haben oder ihre Erfahrungen über die Immigration in Form einer Tonaufnahme zur Verfügung stellen wollten, wurden gebeten, bei der Organisation der Veranstaltung mitzuwirken. Aus diesem Grund bin ich der Gruppe beigetreten.

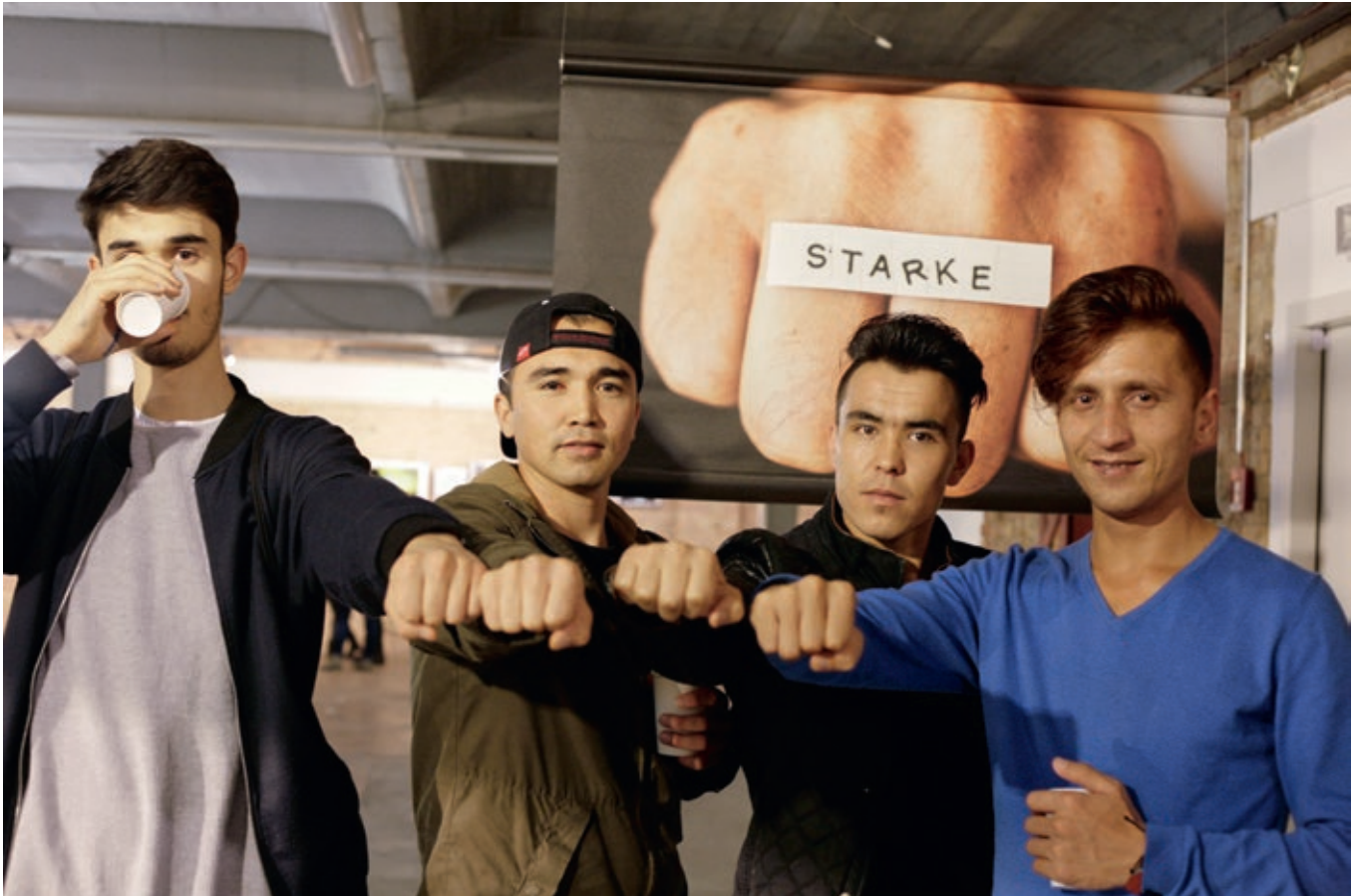
Eine der besten Aktivitäten der Newsgroup Afghanistan war eine Ausstellung zu einer Reihe von Fehlentscheidungen des BAMF über die Asylanträge von afghanischen Asylbewerbern. Diese Ausstellung fand im August statt und wurde sehr gut angenommen. Die Idee für diese Ausstellung ist entstanden, weil wir

in der Newsgroup Afghanistan darauf aufmerksam geworden sind, dass das BAMF viele Asylanträge afghanischer Asylsuchenden ohne jeglichen überzeugenden Grund ablehnt. Daher haben wir uns entschieden, Menschen, die einen Ablehnungsbescheid der Behörde erhielten, einzuladen und ihren Ablehnungsbescheid zu studieren. Die Unstimmigkeiten, welche in diesem Bescheid enthalten sind, werden von uns dokumentiert und in einer Ausstellung präsentiert. Ein Beispiel dafür ist der Ablehnungsbescheid eines 17-jährigen Afghanen, welcher vor den Taliban geflüchtet ist, weil sie ihn für den Krieg rekrutieren wollten. Als Begründung für die Ablehnung führte man an, dass er nach Afghanistan zurückkehren könnte, da er dort keiner Gefahr ausgesetzt wäre. Im Fall, dass ihn die Taliban für ihre Zwecke anwerben wollten, könnte er heulend und weinend die Taliban darum bitten, ihn in Ruhe zu lassen.

Das ist nur ein Beispiel von mehreren unbegründeten Ablehnungen afghanischer Asylanträge des BAMF. Die Newsgroup Afghanistan konnte in dieser Ausstellung dieses Thema in den Vordergrund stellen und der Öffentlichkeit präsentieren. Die Newsgroup Afghanistan wird alle Fälle, welche mit Afghanistan und afghanischen Flüchtlingen zu tun haben, registrieren und archivieren. Unsere Kollegen machen Fotos von

verschiedenen Demonstrationen, welche in Berlin für die Verteidigung der Rechte von afghanischen Flüchtlingen stattfinden. Auch werden afghanische Immigranten in Berlin über verschiedene Themen interviewt. Die Interviews werden auf der Webseite der Newsgroup Afghanistan veröffentlicht.

Die Newsgroup Afghanistan hat sich das Ziel gesetzt, die Stimme afghanischer Geflüchteter zu sein und ihre Anliegen der deutschen Bevölkerung und ihren Politikern zu übermitteln. Weiterhin versucht sie, Asylrecht für afghanische Immigranten zu erwirken. Die Gruppe will deutschen Politikern zeigen, dass Afghanistan kein sicheres Land ist, so wie sie es gerne behaupten. Afghanistan ist ein Kriegsland, und eine Rückkehr der afghanischen Immigranten in dieses Land bedeutet, ihr Leben aufs Spiel zu setzen.

In der Newsgroup Afghanistan planen Afghanen mit Deutschen zusammen Aktionen, um auf die Situation afghanischer Geflüchteter aufmerksam zu machen.

Foto: Newsgroup Afghanistan

برای تمام مهاجران افغان می‌باشد. این گروه می‌خواهد به سیاستمداران آلمان این پیام را برساند که افغانستان آنگونه که آنها می‌گویند کشور امن نیست؛ بلکه افغانستان کشوری جنگ زده است و بازگشت دادن مهاجران به این کشور بازی با جان آنها می‌باشد.

در نیوز گروپ افغانستان تمام مواردی که به افغانستان و پناهیجویان افغان ارتباط داشته باشد، به ثبت رسیده، آرشیو می‌گردد. همکاران ما در این گروه از تظاهرات مختلفی که در برلین در حمایت از حقوق پناهیجویان افغان برگزار شد عکاسی کرده‌اند. با مهاجرین افغان در برلین در مورد قضایای مختلف مصاحبه انجام داده‌اند و این مصاحبه‌ها در وب سایت نیوز گروپ افغانستان قرار گرفته است.

یکی از هدف‌های عمده نیوزگروپ افغانستان رساندن صدای پناهیجویان افغان به مردم و دولت آلمان و مبارزه برای گرفتن حق پناهندگی

سعی داشت تا وی را به صفوف جنگجویانش جذب کند، آمده بود که این پناهیجو می‌تواند به افغانستان برگردد و او را هیچ خطری تهدید نمی‌کند. در صورتی که بازهم طالبان خواستند وی را به عنوان یک جنگجو در صفوفشان جذب کنند او می‌تواند گریه کند و با زاری از طالبان بخواهد تا این کار را نکنند. این فقط یک نمونه از ده‌ها دلایل پوچی بود که اداره فدرال آلمان برای پناهیجویان و مهاجرین برای رد کردن درخواست پناهندگی افغانها از آن استفاده کرده بود. نیوز گروپ افغانستان توانست در این نمایشگاه آنرا برجسته سازد و به محضر عموم به نمایش بگذارد.

نیوزگروپ افغانستان

تربیتی برای پناجویان در برلین

علی احمد رضایی

Foto: Newsgroup Afghanistan

نیوزگروپ افغانستان متوجه شدیم که اداره فدرال آلمان برای پناجویان و مهاجرین به اکثر درخواست‌های پناهندگی پناجویان افغان بدون کدام دلیل موجه و قانع کننده جواب رد می‌دهد؛ از این رو تصمیم گرفتیم تا افرادی که از سوی این اداره پاسخ منفی گرفته اند را دعوت کنیم و با مطالعه نامه رد درخواست پناهندگی این پناجویان مشکلاتی که در آنها وجود دارد را یادداشت نموده و در قالب یک نمایشگاه به نمایش بگذاریم.

به طور مثال در نامه ردی یکی از پناجویان افغان که ۱۷ سال سن داشت و به این دلیل از افغانستان فرار کرده بود که گروه طالبان

نمایشگاه صدا و تصویر خبر داده بود؛ و از علاقه مندان به عکاسی، و مهاجرینی که می‌خواهند تجربه مهاجرت‌شان را به صورت صوتی ثبت کنند درخواست شده بود تا در برگزاری این نمایشگاه همکاری کنند. برای همین وارد این گروه شدم.

یکی از بهترین فعالیت‌های نیوزگروپ افغانستان برگزاری نمایشگاهی از مجموعه اشتباهات اداره فدرال آلمان برای پناجویان و مهاجرین در تصمیم‌گیری درخواست‌های پناهندگی پناجویان افغان بود. این نمایشگاه در ماه اگست برگزار شد و مورد استقبال گسترده قرار گرفت. ایده برگزاری این نمایشگاه پس از آن به وجود آمد که ما در

مدت یک و نیم سال است که با نیوزگروپ افغانستان همکار هستیم. نیوزگروپ افغانستان یک تشکل خودجوش از جوانان آلمانی و پناجویان جوان افغان است که برای رساندن صدای پناجویان افغان به دولت و جامعه آلمان، و همچنان برای احقاق حقوق برابر به پناجویان افغان در آلمان به فعالیت آغاز کرده است. این گروه که شامل ۱۲ تن از جوانان پناجوی افغان و همچنان شهروندان آلمانی می‌باشد، تلاش می‌کند تا با برگزاری برنامه‌های فرهنگی مانند نمایشگاه‌های عکس، پل ارتباطی میان پناجویان افغان و جامعه میزبان باشد. در فیس‌بوک اطلاعاتی از این گروه را دیدم که از برگزاری

Wer sind eigentlich diese Deutschen?

Serie: Warum sich Deutsche ehrenamtlich engagieren am Beispiel von Benjamin Dörfel

JULIANE METZ

So manche Geflüchtete wundern sich über das beeindruckende ehrenamtliche Engagement der Deutschen. Sie bekommen kein Geld dafür und opfern vielfach einen großen Teil ihrer Freizeit dafür, neuangekommene Menschen bei ihren ersten Schritten in der neuen Heimat zu unterstützen – auch in Steglitz-Zehlendorf. Was sind das für Menschen? Warum tun sie das? Mit diesen Fragen im Kopf begab sich Juliane Metz auf die Suche und traf Engagierte aus unserem Bezirk.

Mit Benjamin Dörfel (16) verabrede ich mich über Facebook. In Zehlendorf, unweit der Pauluskirche, in der seine Mutter Donata Dörfel Pfarrerin ist. „Eigentlich bin ich selbst noch neu in Berlin! Bis vor zweieinhalb Jahren habe ich in der Schweiz gelebt.“ Benjamin weiß, wie es sich anfühlt, in einem fremden Land mit einer fremden Sprache anzukommen. 2007 zog seine Familie berufsbedingt in ein kleines Dorf der französischsprachigen Schweiz unweit von Genf. „An meinem sechsten Geburtstag war mein erster Schultag. Ich brachte einen Kuchen mit, alle freuten sich darüber – aber verständigen konnte ich mich nicht. Französisch habe ich erst nach und nach gelernt, das war

manchmal echt schwierig“, erinnert er sich.

Sein erster persönlicher Kontakt mit Geflüchteten war Heiligabend 2014. Da überzeugte er seine Eltern, nach dem Gottesdienst noch in die Notunterkunft in der FU Sporthalle zu gehen. „Wir haben mehr als drei Stunden mit den Menschen gesprochen und es haben sich gleich am ersten Abend ganz viele Freundschaften gebildet.“ Dies war der Anfang der großen Flüchtlingsinitiativen in Dahlem und in der Paulusgemeinde, die Familie Dörfel ins Leben rief. In seiner Schule, dem Droste-Hülshoff Gymnasium, gründete Benjamin mit einigen Mitschülern vor eineinhalb Jahren eine Willkommens AG. Einmal im Monat kochen sie gemeinsam mit Geflüchteten. Regelmäßig veranstalten sie dort auch Filmabende rund um die Themen Flucht und Migration; denn fehlende Information sieht er als Hauptursache für Angst und Vorurteile. „Wenn man einmal die Erfahrung gemacht hat, daran mitwirken zu können, dass ein neuangekommener Mensch froh ist hier zu sein, dann zieht man allein daraus sehr viel positive Energie.“

Benjamin Dörfel (16)

„Egal, in welcher Lebenssituation man ist – jeder kann etwas tun! Der eine gründet eine große Initiative, der andere lädt einen Geflüchteten zum Essen ein. Man kann auch etwas ganz Kleines tun. Schon ein freundliches Lächeln kann viel bewirken. Und das kann jeder!“

Paulus hilft Flüchtlingen
www.paulusgemeinde-zehlendorf.de

الصورة التوضيحية:

بنيامين دورفيل (16) عاماً
”لا يهم في أي مرحلة أو محطة بالحياة يوجد الإنسان يمكن لكل شخص القيام بشيء ما شخص يؤسس لمبادرة عظيمة، بينما يدعو الآخر للاجئين لتناول الطعام، ويمكنك أيضاً أن تفعل شيئاً صغيراً جداً فحتي مجرد ابتسامه ودية يمكنها أن تؤثر كثيراً. وهذا بإمكان كل شخص فعله“

زیرنویس تصویر:

بیامین دورفیل (۱۵ ساله)
”هر کسی توانایی انجام کاری را دارد و این مهم نیست که در چه وضعیتی زندگی می‌کند! یکی ابتکاری بزرگی را راه می‌اندازد؛ دیگری یک پناهنده را به غذا دعوت می‌کند. انسان می‌تواند یک کار کوچک انجام دهد. تنها هدیه دادن یک لبخند دوستانه می‌تواند خیلی زیاد باشد و این را همه می‌توانند!“

Foto: Juliane Metz

من هم هؤلاء الألمان حقاً؟

یولیانامینتز

یتعجب بعض اللاجئين من هذا العمل التطوعي الباهر الذي يقوم به الألمان. هؤلاء لا يتقاضون المال مقابل عملهم ويضحون بالكثير من أوقات فراغهم وراحتهم في تقديم المساعدة ومد يد العون إلى القادمين الجدد في بلدهم الجديد. – أيضاً في حي شتيجلينتز – زيليندورف في برلين. فمن هم هؤلاء الناس حقاً؟ لماذا يقومون بذلك؟

لقد توجهت يوليانا مينتز باحثة عن هؤلاء وفي رأسها كل هذه التساؤلات والتقت ببعض الناشطين في هذا المجال بذاك الحي البرليني وتواعدت مع بنجامين دورفيل (15 عاماً) عبر الفيسبوك، كان ذلك في زيليندورف، ليس بعيداً عن كنيسة بولص كيرشه، حيث أن والدته ”دوناتا دورفيل“ هي القسيصة هناك. في الواقع، أنا لا زلت جديدة إلى الآن في برلين فقبل عامين ونصف العام كنت أعيش في سويسرا. يعرف بنيامين كيف يكون الشعور عند الوصول

إلى بلد أجنبي فيه لغة أجنبية. ففي العام 2007 إنتقلت عائلته بسبب العمل إلى قرية صغيرة من سويسرا الناطقة بالفرنسية ليست بعيدة عن جنيف.

يقول بنجامين متذكراً: كان أول يوم لي في المدرسة هو يوم عيد ميلادي السادس فأحضرت معي كعكة و كان الجميع سعيداً بذلك إلا أنني لم أستطع التواصل معهم وفهمهم. تعلمت الفرنسية شيئاً فشيئاً، وكان هذا أحياناً حقاً صعباً، وبحسب كلام بنيامين، كان أول اتصال شخصي له مع اللاجئين في عشية عيد الميلاد في عام 2014. آنذاك استطاع إقناع والديه بالذهاب بعد مراسم الصلاة إلى مأوى الطوارئ في قاعة الرياضة بجامعة دالم الحرة. لقد تحدثنا إلى هؤلاء الناس لأكثر من ثلاث ساعات، وقد نشأت الكثير من الصداقات في المساء الأول. وكانت هذه المبادرة التي أنشأتها أسرة دورفيل بداية لمبادرات كثيرة

لمساعدة اللاجئين في دالم ودائرة بولين، فقبل عام ونصف العام أسس بنيامين مع بعض من زملائه في مدرسته في دروست-هولشوف شركة صغيرة عبارة عن مبادرة ترحيبية بإسم. وفي هذه المبادرة يقوم بنيامين وزملائه بتحضير الطعام مع اللاجئين. كما أنهم يخططون للقيام بأمسيات منتظمة تعرض فيها أفلام متعلقة بموضوع اللجوء و الهجرة، لأنه يرى أن المعلومات المفقودة هي السبب الرئيسي للخوف والحكم على الغريب بدون معرفته. ”عندما يحصل المرء ولو لمرة واحدة على تجربة المشاركة الحقيقية مع اللاجئين و أن الشخص القادم الجديد سوف يكون سعيد هنا، و سوف يتمكن من الحصول على الكثير من الطاقة الإيجابية في البلد الجديد ومن هؤلاء الأشخاص المتطوعين.

رضاكاران آلمانی چه کسانی هستند؟

تعدادی از مهاجرین از علاقه شدید آلمانی ها در کار داوطلبانه حیرت زده شده اند. این رضاكاران پولی دریافت نمی کنند اما بخش بزرگی از وقت فراغت شان را صرف کمک رسانی به پناهجویان تازه رسیده به آلمان می نمایند تا این پناهجویان قدم های نخست شان را در آلمان بدرستی بگذارند. در منطقه شتگلیتز-تسلیندورف برلین نیز تعدادی زیادی از این رضاكاران وجود دارند. خانم یولیانامینتز با این سوال که این رضاكاران چه کسانی هستند و چرا این کار را می کنند، به سراغ چند رضاكار در منطقه رفته است. با بنيامین دورفیل از طریق فیسبوک قرار گذاشتم. در تسلیندورف، نزدیک کلیسای پاول که مادر بنيامین کشیش آن است. ”در حقیقت من نیز تازه برلین آمده ام! دوزیم سال قبل من

در سويس زندگی می کردم.“ بنيامین می داند که آمدن به یک کشور بیگانه با زبان بیگانه چه احساسی به انسان می دهد. در سال ۲۰۰۷ خانواده وی به دلایل شغلی در یک قریه کوچک فرانسوی زبان در نزدیک ژنو در سويس اسباب کشی کرد. بنيامین می گوید: ”در ششمین زادروزم نخستین روز مکتبم بود. من یک کیک با خود بردم که همه خوشحال شدند اما در این روز نتوانستم منظورم را برسانم. بعدها فرانسوی آموختم که روند آموختن زبان گاهی خیلی دشوار بود.“ اولین تماس او با پناهنده ها در آستانه کریسمس ۲۰۱۴ بود. او در آن زمان پدر و مادر خود را راضی کرده بود که بعد از عبادت به پناگاه اضطراری سالن ورزشی اف او بروند. ”ما در آنجا بیشتر از سه ساعت با مردم حرف زدیم و درست در

همان شام نخست دوستی ها شکل گرفت.“ این آغاز ابتکار در عرصه پناهندگان در منطقه داهلم در اجتماع پاولوس بود که توسط خانواده دورفیل به وجود آمد. در ”گیمنازیوم دروستی-هیولسهوف“ بنيامین همراه با چند تن از هم کلاسان خود ”مجمع عامه خوشامدید“ را بنیاد گذاشتند. آنها یک بار در ماه با پناهنده ها غذا می پزند. آنها به طور منظم شب های فیلم با موضوع فرار و مهاجرت برگزار می کنند، چون بنيامین کمبود اطلاعات را دلیل اصلی ترس و پیش داوری ها می داند. ”اگر یکبار کسی این تجربه را کند که یک انسان نو رسیده در جامعه را خوشحال بسازد، از این تجربه خیلی انرژی مثبت می گیرد.“

Staatenlos – wie soll ich das erklären?

KHALED ABDUL RAZZAK

Für Khaled ist Heimat ein schwieriger Begriff

Foto: Hareth Almukdad

Mein Land kenne ich bis jetzt nur von Fotos, weil ich als Flüchtling im Flüchtlingslager geboren bin. Meine politische Identität wird als „staatenlos“ bezeichnet. Ich bin nämlich Palästinenser.

Mein Opa ist (laut Dokumenten) in Palästina geboren. Er wurde 1948 – wie Tausende anderer Palästinenser – zusammen mit seinen Eltern aus Palästina vertrieben. Opa ist in den Libanon gegangen, andere gingen nach Syrien oder Jordanien und sind in ganz Arabien verstreut. Dort hat er nach vielen Jahren geheiratet und Kinder bekommen.

Als mein Vater vier Jahre alt war, ist Opa gestorben. Meine Oma hat die Kinder genommen und ist nach

Syrien gezogen. Mein Vater hat in Syrien studiert und gleichzeitig für die Familie gearbeitet, weil sie sehr arm waren. Nach 20 Jahren in Syrien hat mein Vater dort geheiratet. Kurz darauf bin ich geboren, ein Jahr danach meine Schwester.

In Syrien sind wir Palästinenser. Durch die Arabische Liga wurde festgelegt, dass jeder Palästinenser, der in Syrien, im Libanon oder im Irak lebt, ein Reisedokument und einen Ausweis erhält. Darin heißt es dann entsprechend „Syrischer Palästinenser“, „Libanesischer Palästinenser“ usw.

Wir haben gut in Syrien gelebt, und mein Vater ist Anwalt geworden. Dann hat der Krieg in Syrien angefangen. Deshalb sind wir in den Libanon

geflohen. Aufgrund der schwierigen Situation dort sind wir drei Jahre später durch ein Aufnahmeprogramm nach Deutschland gekommen. Hier kennt man mein Land aber nur unter dem Namen „Israel“ – und wir gelten als „staatenlos“. Wir haben aber ein Land, und es heißt Palästina.

Wir haben eine Heimat, wir haben eine Identität, wir sind Menschen, und wir wollen in Frieden leben – in unserem Land. Auch wenn wir noch länger Zeit brauchen, wir lassen unser Recht an Palästina nicht los.

Liebe auf den ersten Blick!

AXEL MALIK

Eine Vormundschaft bedeutet, mehr Verantwortung zu übernehmen und stellt gleichzeitig eine intensive Auseinandersetzung miteinander dar.

Foto: Axel Malik

„Liebe auf den ersten Blick“ sei es gewesen, sagt Peter von Stoephasius, und Samin bestätigt es mit einem Lächeln und Kopfnicken, als ich danach frage, wie es dazu gekommen ist, dass er und seine Frau Beatrice im Februar 2016 die Vormundschaft für Samin, einen unbegleiteten afghanischen Flüchtling, übernommen haben.

Aber der Reihe nach, es ist Sonntagnachmittag, und ich bin bei meinen Nachbarn eingeladen. Beatrice von Stoephasius schenkt zu Gebäck und Kuchen duftenden Tee ein, es herrscht eine familiäre Atmosphäre. Ich erinnere mich, wie sich viele damals, als die ersten Flüchtlingsunterkünfte in Steglitz und Schöneberg entstanden, gefragt haben, wie darauf gesellschaftlich zu reagieren sei.

Ich war ziemlich überrascht, als mir meine Nachbarn davon erzählten, dass sie gerade dabei wären, die Vormundschaft für einen 16-jährigen Jugendlichen zu übernehmen. Es beeindruckte mich nicht nur ihre fürsorgliche Einstellung, sondern ich sah in ihrem Handeln ein Höchstmaß an Mitmenschlichkeit und Verantwortlichkeit. Neben einer gehörigen Portion Offenheit, Einsatzbereitschaft und Zuwendung, die eine Vormundschaft beinhaltet, stellt es doch eine große Herausforderung dar, einen jungen Menschen im Wachsen und Lernen zu begleiten, aber gleichzeitig umsichtig und weitsichtig die Bedürfnisse des „Mündels“, wie es offiziell heißt, zu wahren.

Ich bin neugierig und möchte wissen, worauf es ankommt, dass ein solches Beziehungsexperiment glückt, und wie es dabei gelingt, tragfähige Brücken zwischen verschiedenen Kulturen, Perspektiven und Sichtweisen zu bilden.

Samin habe bei einer ihnen bekannten Familie für einen anderen Geflüchteten ins Afghanische über-

setzt. Dabei hat man sich zufällig kennengelernt. Es war beiderseits eine Atmosphäre zu spüren, dass man sich aufeinander einlassen möchte. Schon kurz darauf wurde die Vormundschaft beantragt.

Der Start in Deutschland war hart. Samin berichtet davon, wie er seine ersten fünf Nächte vor dem La-GeSo verbrachte. Auch die Monate danach seien eine schwere Zeit für ihn gewesen. Er habe keine Freunde gehabt und keine Gelegenheit, Deutsch zu sprechen. „Ich war zu fremd in Deutschland und hatte keine Orientierung.“

Dies habe sich mit der Vormundschaft grundlegend geändert. Regelmäßig kommen die drei in der Woche zusammen, sitzen gemeinsam an schulischen Aufgaben und planen für die Wochenenden ein Freizeitprogramm. Ostern und Weihnachten haben sie nicht nur zusammen gefeiert und Samin die Bedeutungen erklärt, vielmehr hat er am deutschen Familienleben direkt teilnehmen können.

Im Gegenzug haben sie gemeinsam das Opferfest gefeiert und Samin erzählte, was es damit in seinem Glauben auf sich hat. Samin betont, wie wichtig es sei, dass sie immer so ausführlich „über alle Felder des Lebens“ miteinander sprechen. Sogar ein Aufklärungsgespräch hat sein Vormund mit ihm geführt. So etwas sei in Afghanistan nicht üblich.

Nachdem Samin erfolgreich einen Schwimmkurs absolvierte, sind alle drei zu einem gemeinsamen Ostseeeurlaub auf die Insel Usedom aufgebrochen. Als sie bei einem Strandspaziergang zufällig in eine FKK-Zone gerieten und überall nur noch nackte Menschen sahen, sei das für Samin ein Schock gewesen. Erst nach einem längeren Gespräch am nächsten Tag habe sich das gelöst.

Über die unterschiedlichen Rollen, die Frauen und Männer in Afghanistan und Deutschland einnehmen, sprechen sie immer wieder. Er bekommt mit, wie die beiden miteinander umgehen. Auch das Thema Homosexualität war zunächst ein heikles Thema, weil man in seiner Heimat Homosexualität völlig ablehnt. Es ergab sich sogar kürzlich die Gelegenheit, einem homosexuellen Mann zu begegnen, mit dem sein Vormund befreundet ist. Während des Gesprächs mit diesem Mann ist ihm klar geworden, dass das ein ganz „normaler“ Mensch ist. Und Samin sagt: „Jetzt freue ich mich für diese Männer, dass sie das gut leben können.“

Sie erzählen mir an diesem Nachmittag noch eine ganze Reihe weiterer Erlebnisse und Erfahrungen, die sie in den letzten zwei Jahren miteinander geteilt haben. Ich spüre, wie die Grundstimmung in ihrer Beziehung sich nicht von einer natürlichen Elternschaft unterscheidet. Durch vorbehaltlose Wertschätzung können Vertrauen, Verständnis und Respekt prächtig gedeihen.

Beatrice von Stoephasius schmunzelt, als ihr Mann von „später Elternfreude“ spricht, und ich verstehe, wie sehr Vormundschaft und Liebe ein ideales Paar bilden. Beim Abschied wünsche ich den dreien von Herzen weiterhin alles Gute.

Die Liebe ist groß

Wir sind eins,
in sich stimmig,
Dein Herz und meins,
flammende Feuerglut.

Spricht etwas gegen unsere Liebe,
will etwas unsere Zuneigung hindern,
lass uns den Glauben überwinden
und die Liebe anbeten.

Lass es! Sorge Dich nicht.
An die Liebe zu glauben
ist die Seligkeit selbst.

Die Liebe ist groß
Es gibt nichts größeres als die Liebe.

Kesamet Abraham

ፍቅር ይዳቢ

እንኮለና ሓደ
ልብና ዝቃዶ
ልቦይን ልብክን
ሓዊ ናተኣጎዶ

ጸረ ፍቅርና ስሚዕትና ዝዓግት
ሃይማኖት ገዲፍና ኣብ ፍቅር ዘይንሰግድ

ግደፍዮ ኣይትጨነቅሉ
ኣብ ፍቅር ምእማን
ጽድቂ እንድዩ ንባዕሉ
ልዕሊ ፍቅር የሎን
ፍቅር ልዕሊ ኩሉ።

ቅሳነት ኣብራሃም።

Lieblingsorte in Berlin

Mit unserem Magazin kulturTÜR haben wir das Thema „Ankommen“ im Blick. Wir konnten schon viel darüber berichten, wie es aus Sicht von Geflüchteten wahrgenommen wird, wenn am Anfang alles unbekannt ist. Hier beschreiben Autoren ihre Lieblingsorte nicht nur in Steglitz-Zehlendorf, sondern in ganz Berlin. Gerne dürfen SIE auch mitmachen. Welchen Ort in der Stadt mögen Sie besonders, und was verbinden Sie mit ihm? Einige Orte sind gut bekannt – andere sind echte Geheimtipps. Viel Spaß beim Entdecken!

Übergangswohnheim Marienfelder Allee

Alle suchen eine Wohnung – ich nicht! Mein Lieblingsort ist das Heim in der Marienfelder Allee, wo ich zwei Jahre gelebt habe. Für mich waren es gute Tage dort. Es ist eines der größten Heime für Geflüchtete in Berlin. Besonders gefiel mir, dass es dort einen Platz für Fußball und Basketball gibt und einen großen Spielplatz für Kinder. Auch einen Landeplatz für Helikopter gibt es dort. Er kommt, wenn jemand sehr krank ist und nicht mit dem Auto oder Krankenwagen transportiert werden kann. Die Mitarbeiter sind sehr nett und freundlich, sie haben uns immer geholfen. Ich habe dort viele Freunde kennengelernt, Araber und Afghanen. Dann bin ich mit meiner Familie in eine normale Wohnung umgezogen. Zuerst wollte ich nicht gehen, weil ich viele gute Erinnerungen an dieses Heim habe. Ich habe mit meinem Vater geredet und ihm gesagt, dass ich dort bleiben möchte, aber mein Vater hat mir geantwortet, dass ich bei meiner Familie bleiben muss.

Khaled Abdul Razzak

Wannsee

Ich lasse das Großstadtgetümmel hinter mir, meine Gedanken streife ich alle ab, ich höre Wasser plätschern, die Sonne wärmt mein Gesicht und zaubert goldenes Herbstlaub in die umstehenden Bäume.

Der Wannsee gibt mir Energie, selbst im Winter, wenn er zugefroren ist und einige Enten zwischen den Eisschollen im Nebel Nahrung suchen. Dann kommt die Sonne, und es glitzert. Im Sommer, wenn die Berliner im Urlaub sind, ist er wirklich meine zweite Heimat geworden. Ostseefeeling: Weiße Segelboote kreuzen, soweit das Auge reicht, Surfer tummeln sich in der frischen Brise, ständiges Rauschen der Wellen, wenig Menschen.

Französisch, spanisch, arabisch, alles wird gesprochen, Kinder, junge Eltern, flotte Rentner, gute und weniger gute Schwimmer, Kaffee duftet, ein kleiner Picknickkorb, dazu etwas Gutes zu Lesen: Es ist ein Wochentag, wie ich ihn mir im Büro immer vorgestellt habe, und jetzt, in meiner Dauer-Auszeit, genieße ich die Zeit in der Badewanne Berlins, wie der Wannsee liebevoll genannt wird.

Yvonne Schmitt

Gärten der Welt

Die „Gärten der Welt“ liegen in der Nähe meines neuen Zuhauses. Nach mehr als anderthalb Jahren in provisorischen Unterkünften stellt das den ersten Schritt auf dem Weg zur Stabilität in meiner neuen Heimat dar. Ich freue mich, im Park Tausende von Bäumen und Blumen aus ganz verschiedenen Ländern zu finden. Und meine Tochter freut sich immer auf die Spielplätze, von denen jeder etwas Besonderes hat. Die reine Luft, die ich dort atmen kann, erinnert mich sehr an mein Dorf in Syrien und gibt mir Ruhe und Kraft.

Hareth Almkdad

الحديقة العالمية
حارث المقداد

الحديقة العالمية تقع بالقرب من منزلي الذي كان الخطوة الأولى في طريق الإستقرار بعد عام و نصف في المساكن المؤقتة تحتوي هذه الحديقة على آلاف الأشجار والأزهار التي تنتمي لمختلف البلدان . كما تضمن عدة أماكن للعب الأطفال و تشتهر بنقاء هوائها الذي يذكرني بقريتي التي قدمت منها و أجد فيها الكثير من الإطمئنان

Friedenauer Brücke

Als ich vor einigen Jahren nach Berlin zog, erlebte ich mein allererstes Berliner Silvester auf der Friedenauer Brücke. Da war eine so unglaubliche Stimmung und eine so unglaubliche Knallerei, dass die Ausgelassenheit und Stimmung dieser nächtlichen Stunden sich tief in meine Erinnerung eingepägt haben. Jedes Mal, wenn ich über diese Brücke komme, muss ich innerlich erneut schmunzeln. Sie ist mein Lieblingsort in Berlin, auch wenn es nur eine Brücke über eine Stadtautobahn ist.

Axel Malik

Berliner Hauptbahnhof

Der Hauptbahnhof in Berlin ist mein Lieblingsort. Es ist der Ort, an dem meine Füße zum ersten Mal Berliner Boden berührt haben. Es ist ein Ort voller Leben und Bewegung. Mich beeindruckt sowohl die Technik als auch die vielen Züge, die oberirdisch, unterirdisch und in alle Richtungen verkehren. Er wirkt wie eine eigene kleine Stadt. Das schönste ist der Fluss, die Spree, die gleich hinter dem Bahnhof entlangfließt. Sie versprüht einen ganz besonderen Charme, den Reisende vor ihrer Abreise und bei ihrer Ankunft empfinden dürfen.

Osman Sana

المحطة المركزية في برلين
عثمان سنى

المحطة المركزية في برلين هي مكاني المفضل فقد كان المكان الأول في برلين الذي وطننت فيه قدمائي، مكان يعج بالحياة و الحركة ، لقد بهرني المكاني بروعة الهندسة و كثرة السكك و القطارات بمختلف أنواعها التي فوق الأرض و التي تحت الأرض و بكافة الاتجاهات ، ما لفت انتباهي هو كثرة المسافرين و السائحين من وإلى هذا المكان من مختلف المدن الألمانية و الدول الأوروبية تفاصيل المكان محلات التسوق المطاعم المكاتب يوحي لك المكان أنك بمدينة صغيرة ، أما الأجل فهو النهر و البحيرة بجانب المحطة مما يضيف سحر و راحة قبل السفر و عند الوصول .

Muhallabia

(Arabischer Milchpudding)

Ein Rezept von Chefkoch Eyass Hannoun

Zutaten:

1 Liter Vollmilch, 125 g Schlagsahne, 75 g Speisestärke, 100 g Zucker, Vanillezucker, Rosenwasser, Mastix (Harz vom Pistazienbaum)

Zubereitung:

3 Stück Mastix und ein wenig Zucker in einen Mörser geben und fein zermahlen.

Die Speisestärke mit einem halben Glas Milch verrühren. Die restliche Milch zusammen mit dem Zucker in einen Topf geben und unter ständigem Rühren bei mäßiger Hitze erhitzen.

Den gemahlene Mastix und ein

wenig Vanillezucker (ca. 4 g) zur warmen Milch hinzugeben, dabei ständig rühren.

Sobald oder kurz bevor die Milch zu sieden beginnt, allmählich die zuvor in der kalten Milch aufgelöste Speisestärke unter ständigem Rühren hinzugeben. Die Hitze reduzieren.

Wenn die Masse einzudicken beginnt, die Schlagsahne und einen

Teelöffel Rosenwasser langsam unterrühren. Sobald es erneut zu sieden beginnt, den Topf vom Herd nehmen.

Die Masse in Schälchen füllen und auf Zimmertemperatur abkühlen lassen. Danach in den Kühlschrank stellen.

Nach Belieben mit Pistazien, gehackten Mandeln, Schlagsahne und Honig garnieren.

Fotos: Hareth Almkudad

Tipp vom Chefkoch:

Sollten Sie kein Mastix haben, können Sie stattdessen glattes Weizenmehl (Typ 405) verwenden. Dann ersetzen Sie einfach 25 g der Speisestärke durch Weizenmehl und verrühren beides gut mit der kalten Milch.

مهلبية

الوصفة من الشيف اليباس حنون

المكونات:

١ لتر حليب كامل الدسم
١٢٥ غرام كريمة خفق
٧٥ غرام نشاء
١٠٠ غرام سكر
ماء الزهر
سكر الفانيليا
مستكة او مسكة يونانية

التحضير:

الحرارة.
بعد بداية تماسك المزيج نضيف كريمة الخفق
تدرجيا وملعقة صغيرة من ماء الزهر مع
التحريك ونرفع القدر عن النار بمجرد الغليان
مرة أخرى.
نسكب المزيج بأوعية ونتركه يبرد إلى حد
الوصول إلى حرارة الغرفة ثم نضعه في البراد
حتى وقت التقديم.
نزينه بحسب الرغبة بالفستق الحليبي او اللوز
المبشور والكريمة والعسل.

نضع ثلاث حبات من المستكة مع القليل من
السكر بالجرن ونطحنها جيداً.
نقوم بوضع الحليب مع السكر على نار عالية
مع التحريك المتواصل مع إبقاء حوالي نصف
كوب من الحليب بارداً لخلط النشاء به.
نضيف المستكة المطحونة جيداً والقليل من
الفانيليا (حوالي ال ٤ غرامات) الى الحليب
الدافئ ونستمر بالتحريك.
بمجرد او قبل بدء الغليان بقليل نضيف بشكل
تدرجى النشاء المذاب جيداً بالحليب البارد
مع التحريك المتواصل ونقوم بتخفيف درجة

نصائح من الطباخ:

في حال عدم توفر المستكة بإمكانكم إستبدال
٢٥ غرام من النشاء بالطحين الأبيض الناعم
وإذابتهم جيداً مع الحليب البارد أيضاً وريتو
ألف صحة وهنا

Rubrik: Filmkritik – Aus der iranischen Filmwoche im Bali-Kino

SONITA – Aufschrei gegen die Zwangsehe

RITA ZOBEL

Sonita träumt davon, Rapperin zu werden. Ihr großes Vorbild ist der iranische Rapper Yas. Aber ihre Familie hat andere Pläne. Ihr Bruder braucht Geld für seine Hochzeit. Deshalb soll sie aus dem Iran zurück nach Afghanistan, um verheiratet zu werden. Das hat dort Tradition. Sonita sucht nach Lösungen.

Im Sozialzentrum für geflüchtete afghanische Kinder in Teheran begann die iranische Filmemacherin Rokhsareh Ghaem Maghami mit ihr zu drehen, begleitete sie nach Hause und hielt mit ihrer Kamera die Träume und die wachsenden Prob-

leme des jungen Mädchens fest. Vor laufender Kamera bittet Sonita die Regisseurin schließlich, ihr zu helfen. Diese erklärt, dass sie mit ihrem Film die Wirklichkeit abbilden möchte und nicht eingreifen kann oder sollte... Aber plötzlich schwenkt die Kamera, und man sieht, wie die Regisseurin mit diesem Dilemma ringt: Bleibt sie ihrer Rolle als Dokumentarfilmemacherin treu, oder greift sie in das Schicksal ihrer Protagonistin ein? Aufatmen im Publikum, als sie schließlich die 2.000 Dollar zahlt, für die Sonita noch ein halbes Jahr Aufschub bekommt. Beide nutzen die

Zeit, einen Musikclip zu produzieren. In ihrem Rap bringt Sonita ihr ganzes Verletzt-Sein zum Ausdruck. Erst flüsternd, weil die Klagen niemand hören soll, schreit Sonita später ihre Fassungslosigkeit gepaart mit Wut heraus – es wird ein starker Auftritt gegen die Zwangsverheiratung. Auf youtube wird „Brides for sale“ nicht nur im Iran ein Hit. Auch ihre Familie in Afghanistan sieht den Clip, mit dem Sonita einen internationalen Talentwettbewerb gewinnt und ein Stipendium für eine US-amerikanische Schule erhält. Aber sie hat keine Papiere und muss vorher nach

Afghanistan zurück, um sich eine Geburtsurkunde und ein Visum zu besorgen. Ihrer Familie erzählt sie nichts von ihren Plänen. Im Zwiespalt, Verständnis für ihre Familie aufbringen zu wollen, aber nicht darunter leiden zu müssen, verlässt sie das Land heimlich. Dass sie mit ihrer Familie nicht im Reinen ist, scheint

sie auch in den USA noch zu beschäftigen.

Ein mitreißendes Schicksal, über das ich noch lange nachdenke.

Nach dem Film erzählt meine afghanische Begleiterin, die ebenfalls im Iran aufgewachsen ist, dass Zwangsehen durchaus normale Schicksale von Mädchen sind. Obwohl sie schon seit

drei Jahren hier ist, möchte sie lieber keine Fotos von sich veröffentlichen lassen, damit ihr Bruder, der heute noch im Iran lebt, nicht irgendwann sieht, dass sie hier kein Kopftuch trägt.

Sonita Alizadeh

Foto: Behrouz Badrou

Sonita

Deutschland/ Iran/ Schweiz 2015 – 91 Minuten

Regie:
Schnitt:
Kamera:

Rokhsareh Ghaem Maghami
Rune Schweitzer
Behrouz Badrouj, Ali Mohammad Ghasemi,
Mohammad Haddadi, Arastoo Givi, Torben Bernard,
Parviz Arefi, Ala Mohseni

Musik:
Producer:
Herstellungsleitung:
Produzent:
Co-Produktion:

Moritz Denis
Kerstin Krieg
Cornelia Kellers
Gerd Haag, TagTraum Filmproduktion
Aline Schmid, Intermezzo Films (CH),
Rokhsareh Ghaem Maghami (IRAN)
Claudia Cellarius NDR/arte

Redaktion:

Eine Produktion von Tag/Traum in Koproduktion mit Intermezzo Film, Rokhsareh Ghaem Maghami, NDR, RTS Radio Télévision Suisse, SRG SSR, DR

Gefördert von BKM, Film- und Medienstiftung NRW, Bundesamt für Kultur, (EDI), Cinéforum et Loterie Romande, Chicken & Egg Pictures, IDFA Bertha Fund

Das Team von Kulturtür

Kesanet Abraham, 20, kommt aus Eritrea. Er lebt seit Sommer 2015 in Berlin und absolviert einen Berufsqualifizierenden Lehrgang (BQL) an der Berufsschule. Danach plant er eine Ausbildung im Medienbereich. In seiner Freizeit schreibt er Gedichte.

Eyass Hannoun, 40 Jahre alt, ist Syrer aus Damaskus und Koch von Beruf. Seit 2013 lebt er mit seiner Familie in Berlin und engagiert sich als Sprachmittler für geflüchtete Menschen. Darüber hinaus ist er als Caterer selbstständig tätig. Sein Rufname ist Elyas!

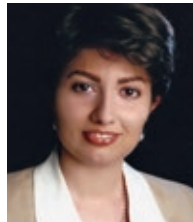
Adnan Al Mekdad arbeitete über 30 Jahre lang als Journalist bei der syrischen Zeitung Ath-Thawra und beim Fernsehen. Im August 2014 kam er mithilfe von „Reporter ohne Grenzen“ zusammen mit seinen vier Kindern nach Berlin. Bei kulturTÜR leitet er die arabischsprachige Redaktion.

Diana Juneck, 1981 in Halle an der Saale geboren, lebt und arbeitet als freiberufliche Fotografin und Kulturpädagogin mit den Schwerpunkten Fotografie und Theater in Berlin. Sie realisiert vielfältige pädagogische Projekte und stellt ihre eigenen künstlerischen Arbeiten bereits weltweit aus.

Hareth Almukdad, 31 Jahre alt, kommt aus Daraa in Syrien. Von 2005 bis 2011 hat er Journalismus an der Universität in Damaskus studiert und war danach als Journalist tätig. Seit eineinhalb Jahren lebt er mit seiner Familie in Deutschland.

Niloofar Keshtiari wurde in Iran geboren und lebt seit 2009 in Berlin. Sie studierte Sprachpädagogik und hat an der Freien Universität in Kognitiver Psycho-Linguistik promoviert. Danach hat sie als Lehrerin für kulturelle Integration gearbeitet und war als Lektorin und Übersetzerin tätig. Seit diesem Herbst arbeitet sie als Englischlehrerin an einer Fachoberschule.

Waiel Awad wurde 1979 in Syrien geboren und wuchs in Damaskus auf. Er ist studierter Jurist und hat in Syrien als Rechtsanwalt gearbeitet. Seit 2013 wohnt er in Deutschland und lernt nun in einem Deutschkurs für seinen B2-Abschluss.

Kathrin Kowarsch wurde in der Oberlausitz geboren und kam einst zum Studium nach Berlin. Die gelernte Slawistin hat als Verlagslektorin zahlreichen Büchern ans Licht der Welt verholfen, war in der Migrationsforschung tätig und arbeitet nun im Info-Center der DRK Berlin Südwest gGmbH.

Stefan Hage, 40, ist gebürtiger Oberlausitzer, lebte seit 1996 schon mehrmals in Berlin, aktuell wieder seit 2011. Er ist Sozialpädagoge, Projektmanager und leidenschaftlicher Wortakrobat. Seit Juni 2016 leitet er bei der DRK Berlin Südwest gGmbH den Kinder- und Jugendbereich.

Axel Malik wurde in 1953 in Hessen geboren und lebt seit 2012 in Berlin. Er ist bildender Künstler und verfolgt seit 1989 ein Projekt, das er die skripturale Methode nennt. Er engagiert sich ehrenamtlich in verschiedenen Projekten mit Geflüchteten und ist sehr an interkulturellen Fragestellungen und Begegnungen interessiert.

Shrouk Hamzeh, 18 Jahre alt, kommt aus Syrien und lebt seit eineinhalb Jahren zusammen mit ihrer Familie in Deutschland. Seit diesem Herbst besucht sie die Regelklasse eines Steglitzer Gymnasiums, wo sie das Abitur machen wird.

Juliane Metz, 46, ist waschechte Zehlendorferin. Reisen und fremde Kulturen haben es ihr angetan, und so machte sie das zu ihrem Beruf: Zahlreiche Reisemagazine sind unter ihrer Projektleitung entstanden. Daneben ist sie Ehrenamtskoordinatorin in einer Gemeinschaftsunterkunft des DRK.

Susan Korakli-Watfe ist in Berlin geboren und in Damaskus, Syrien, aufgewachsen. Sie hat als Dolmetscherin und Übersetzerin gearbeitet.

Khaled Abdul Razzak, 19, ist syrischer Palästinenser und kam vor zwei Jahren nach Berlin. Zurzeit ist er Schüler und möchte den MSA machen. Für sein Ziel, Journalist zu werden, ist das Engagement bei kulturTÜR der erste Schritt.

Mariam Meetra, geboren 1992 im afghanischen Baglan, studierte Journalismus und Öffentlichkeitsarbeit in Kabul. Seit 2015 lebt sie in Deutschland.

Ali Ahmed Rezaie, geboren 1994, ist als afghanischer Staatsbürger im Iran aufgewachsen und hat dort bis zur achten Klasse die Schule besucht. Seit eineinhalb Jahren lebt er in Berlin und macht gerade eine Ausbildung zum Koch.

Mortaza Rahimi, geboren 1991 in Kabul, arbeitete bereits in Afghanistan als Journalist bei einer Zeitung und beim Fernsehen. Nach Todesdrohungen der Taliban flüchtete er mithilfe von „Reporter ohne Grenzen“. Seit 2011 lebt er in Deutschland und schreibt z.B. auch für die taz. Bei kulturTÜR leitet er die persischsprachige Redaktion.

Osman Sana, 27, ist syrischer Kurde, der in Aleppo aufgewachsen ist. Seit zwei Jahren lebt er in Berlin. Seit Ende 2012 schreibt er Gedichte und ist auf dem besten Wege, Dichter zu werden. Er hofft, dass er noch in diesem Jahr sein erstes Buch veröffentlichen kann. Momentan absolviert er eine Ausbildung als Sport- und Gesundheitstrainer.

Khatereh Rahmani, geboren im Jahr 1983 im Iran, hat in Esfahan Management und Rechnungswesen studiert. Seit März 2016 lebt sie in Deutschland und besucht zurzeit einen Integrationskurs.

Yvonne Schmitt, Mutter Deutsche, Vater Iraner, studierte Islamwissenschaften in Bonn, schrieb Bücher und Artikel zu Iran und Jordanien. Sie arbeitete viele Jahre in der Presseabteilung einer Akademie in München und zog 2010 berufsbedingt nach Berlin. Brücken schlagen zwischen Europa und dem Orient ist nach wie vor ihr wichtigstes Anliegen.

Somayeh Rasouli, 18, wurde im Iran geboren und wuchs dort als afghanische Staatsbürgerin auf. Seit September 2016 lebt sie in Berlin. Im Herbst hat sie eine Ausbildung zur Krankenpflegerin begonnen.

Raha Shegeft wurde 1996 im Iran geboren. Seit Oktober 2015 lebt sie in Berlin. Nachdem sie einen Integrationskurs abgeschlossen sowie Sanitätskurse des DRK besucht hat, absolviert sie nun eine Ausbildung zur Zahnmedizinischen Fachangestellten.

Amina Rayan wurde 1985 in Hannover geboren und studierte Politik und Arabistik an der Universität Göttingen. Sie lebt in Berlin und arbeitet als mobile Bildungsberaterin für geflüchtete Frauen bei GOLDNETZ.

Rita Zobel wurde in Bayern geboren und lebt seit 1983 in Berlin. Sie hat umfangreiche Erfahrungen im internationalen Projektmanagement gesammelt und verschiedene Programme zwischen Europa und Asien aufgebaut. Beim DRK leitet sie seit Herbst 2016 das kulturTÜR-Projekt.

IMPRESSUM

HERAUSGEBER

DRK Berlin Südwest gGmbH
Düppelstraße 36
12163 Berlin
Tel.: 030 790113-56
redaktion@drk-berlin.net
www.drk-berlin.net

GESCHÄFTSFÜHRUNG

Holger Höringkle

Sitz der Gesellschaft: Berlin
Handelsregister: HRB 75266
Gesellschafter der DRK Berlin Südwest gGmbH ist der DRK Kreisverband Berlin Steglitz-Zehlendorf e.V. Die DRK Berlin Südwest gGmbH ist über den Gesellschafter Mitglied beim Deutschen Roten Kreuz Berlin, Landesverband Berliner Rotes Kreuz e.V.

REDAKTIONSLEITUNG

Stefan Hage (*Koordination*)
Dr. Rita Zobel (*Projektleitung*)

PERSISCH-SPRACHIGE REDAKTION

Mortaza Rahimi

ARABISCH-SPRACHIGE REDAKTION

Adnan Al Mekdad

WEITERE REDAKTEURE

Kesamet Abraham, Hareth Almkudad,
Shrouk Hamza,
Eyass Hannoun, Dr. Niloofar Keshtiari,
Axel Malik, Juliane Metz, Khatereh Rahmani,
Somayeh Rasouli, Amina Rayan, Khaled Razzak,
Ali Ahmed Rezaie, Osman Sana, Raha Shegeft,
Yvonne Schmitt.

ÜBERSETZUNGEN

Arabisch-Deutsch: Melanie Rebasso
Deutsch-Arabisch: Mohammed Al-Abed
Farsi-Deutsch: Maryam Olifati, Ralph Rinas
Deutsch-Farsi: Faisal Maandgaar,
Mortaza Rahimi
Tigrinya-Deutsch: Tesfu Kidane,
Kesamet Abraham

ÜBERARBEITUNG IM DEUTSCHEN:

Stefan Hage, Juliane Metz, Rita Zobel

KORREKTUREN

Arabisch: Adnan Al Mekdad, Susan Korakli-Watfe
Farsi: Mortaza Rahimi, Mariam Meetra
Deutsch: Kathrin Kowarsch

GESTALTUNG

Dong-Ha Choe

BILDREDAKTION

Hareth Almkudad, Diana Juneck

BILDNACHWEIS

Erfolgt direkt am Bild

AUFLAGE

2.000 Stück, Gedruckt in Deutschland

PERIODIZITÄT:

Quartalsweise

VERBREITUNGSGEBIET

Berlin

PREIS

kulturTÜR ist kostenlos

ERSCHEINUNGSJAHR

2017 erschienen die ersten fünf Ausgaben.

HINWEIS AUF URHEBERRECHT

Eine Verwendung der urheberrechtlich geschützten Inhalte ist ohne vorherige schriftliche Zustimmung von der DRK Berlin Südwest gGmbH unzulässig und strafbar, sofern sich aus dem Urheberrechtsgesetz nichts anderes ergibt. Es ist nicht gestattet, die Inhalte zu vervielfältigen, zu ändern, zu verbreiten, dauerhaft zu speichern oder nachzudrucken. Es bestehen keine Inhaber- und Beteiligungsverhältnisse oder Rechtsbeziehungen zu Presse- und Rundfunkunternehmen. Die Artikel in kulturTÜR spiegeln die Meinungen der Autoren und Autorinnen wieder. Sie repräsentieren nicht unbedingt die Ansicht der Redaktion und des Herausgebers. Die Anschrift für alle unter diesem Abschnitt genannten Redakteure/Redakteurinnen ist: Redaktion kulturTÜR, Düppelstraße 36, 12163 Berlin (redaktion@drk-berlin.net)

KONTAKT

Redaktion kulturTÜR
Düppelstraße 36
12163 Berlin
redaktion@drk-berlin.net

FÖRDERER

Mit freundlicher Unterstützung der Senatsverwaltung für Finanzen, der Senatsverwaltung für Arbeit, Integration und Frauen und des Bezirksamtes Steglitz-Zehlendorf von Berlin, die Mittel aus dem „Masterplan für Integration und Sicherheit“ zur Verfügung stellen. Ermöglicht wird das Projekt auch durch die Unterstützung mit Mitteln des Förderprogramms „Flüchtlinge“ des DRK-Bundesverbandes.

DANKSAGUNG

Die Redaktion bedankt sich bei allen Förderern, deren Unterstützung den intensiven Austausch fördert, der die Erstellung der Zeitschrift erst ermöglicht.

COME AND JOIN US

TO WRITE A MULTILINGUAL MAGAZINE
WITH NEIGHBORS IN STEGLITZ-ZEHLENDORF
- REFUGEES, SETTLED, NATIVES -
WITH AND WITHOUT JOURNALISTIC KNOWLEDGE.

MEETING

EVERY WEDNESDAY

3 TO 5 PM

شاركنا

في مجلتنا المتعددة اللغات و التي هي صلة الوصل بين
الوافدين الجدد ، و القدامى و أهالي برلين ، من الصحفيين و
غير الصحفيين
موعد اللقاء
كل يوم أربعاء من الساعة ١٥:٠٠ الى ١٧:٠٠ بعد الظهر

JOIGNEZ-VOUS À NOUS ET PARTICIPEZ À NOTRE NOUVEAU JOURNAL MULTILINGUE

conçu par et avec les voisins du quartier, par des réfugiés ou non
réfugiés, par des Berlinois anciens ou nouveaux, avec ou sans
connaissances journalistiques.

Rendez-vous tous les mercredis de
15:00 à 17:00 heures

MACHEN SIE MIT

bei unserer mehrsprachigen Zeitung
von, mit und für (neue) Nachbarn im Kiez,
Geflüchtete und Nicht-Geflüchtete, Neu- und Alt-Berliner,
mit und ohne journalistische Kenntnisse.

TREFFEN JEDEN MITTWOCH VON 15 BIS 17 UHR

DRK, Düppelstraße 36, 12163 Berlin (S+U Rathaus Steglitz)
Kontakt: 030-790113-56, redaktion@drk-berlin.net
Unterstützt vom Bezirk Steglitz-Zehlendorf

ናይ ባህሊ መዓዶ

ምጹ ምሳና
ጋዜጣና፣ ብብዙሕ ቃንቃታት
ብገርቦትን ምስ ገርቦትን
ኣድሻን ነባርን
ጋዜጣናን ዘይ ጋዜጣናን
ዝካፈሎ ጽሑፍ ኢዩ።
እኩባና ረቡዕ ረቡዕ ካብ 15 ክሳብ 17
ኣድራሻና

با ما همکاري کنيد!

با زبانهای مختلف در مجله ما
از همسایه ها با همسایه ها و برای همسایه های جدید در
منطقه
مهاجر و غیر مهاجر. برلینی های جدید و قدیمی
با آشنایی و بدون آشنایی با روزنامه نگاری
و عده ملاقات ما: هر هفته چهارشنبه از ساعت ١٥ تا ١٧
صلیب سرخ برلین

ПРИХОДИ И ПРИСОЕДИНЯЙСЯ

к редакции нашей многоязычной газеты
издаваемой для и при участии новых жителей
района,
беженцами и не-беженцами, новыми и старыми
берлинцами,
людьми с и без журналистских навыков.
Редакционное собрание
каждую среду с 15 до 17 часов
в офисе Красного Креста Берлин

دروازه فرهنگ

مجله از طرف پناهنده ها، برای پناهنده ها و همسایه هایشان

دروازه فرهنگ از تماس ها و گفتگو حمایت می کند. تماس زمانی ممکن می شود که دروازه های ما باز باشند. این یک روند یکطرفه نیست. فقط فردی که برای تبادل نظرات آماده است و به صورت باز به افراد از فرهنگ های مختلف نزدیک می شود، می تواند این غنای فرهنگی با فرهنگ های مختلف را تجربه کند. با دروازه فرهنگ می خواهیم دروازه میان تازه رسیده ها و ساکنان را باز کنیم و آرزو داریم که تعداد زیادی از طریق این دروازه به سوی یکدیگر بروند و به همدیگر نزدیک شوند. هدف این است که انسانها بدون توجه به این که از کجا می آیند، با همدیگر گفتگو کنند و همدیگر را بشناسند و با یکدیگر دوست شوند. مقاله های دروازه فرهنگ به زبان مادری نویسندگان آن نوشته، به آلمانی ترجمه و هر دو نسخه در مجله چاپ می شوند.

بوابة الثقافة

هي مجلة من اللاجئين واليهام والى جيرانهم

تفتح مجلة بوابة الثقافة أبوابها لأولئك الذين هم على استعداد للمشاركة و التواصل علناً مع الآخرين ، فمن خلال ما سينشره الكاتب في هذه المجلة و التعريف بالثقافات المختلفة و إثراء الجانب الثقافي و كسر الحواجز و فتح الباب بين القادمين الجدد و المقيمين لكي يتواصلوا و يتعرفوا على بعضهم البعض و يصبحوا اصدقاء بغض النظر من أي مكان أتوا منه و تتم كتابة المقالات في بوابة الثقافة باللغة الأم و تُترجم إلى اللغة الألمانية ، و تطبع بعدد من اللغات المختلفة ليتم التعرف على مختلف الثقافات.